Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 214 (8954). ● ●1986 йил 13 ноябрь ● пайшанба ● Баҳоси 3 тийин.

ҒОЛИБЛАР ТАҚДИРЛАНДИ

Ўзбекистон Компартияси Тошкент область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ область комитети область шаҳарлари ўртасида халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқариш ва хизмат соҳалари ишини яхшилаш юзасидан социалистик мусобақа якунларини кўриб чиқдилар.

Область меҳнаткашлари ўн иккинчи беш йилликнинг биринчи йили планларини бажариш учун фидокорона меҳнат қилиб, шу йилнинг тўққиз ойида саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш бўйича планни 101,6 процент қилиб бажардилар, пландагидан ташқари 38,8 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилдилар.

Олмалиқ, Ангрен, Оҳангарон, Нариманов ва Янгийўл шаҳарлари меҳнат коллективлари халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш, уларнинг сифатини яхшилаш ва хизмат кўрсатиш соҳаларини кенгайтириш юзасидан социалистик мусобақани авж олдириб, халқ истеъмоли товарлари тайёрлаш бўйича планни муваффақиятли бажардилар.

Айни вақтда областдаги 43 та саноат корхонаси ёки жами корхоналарнинг 16,8 проценти халқ истеъмоли товарлари тайёрлаш планларини бажаришнинг уддасидан чиқмади, уларда белгиланганидан 28,3 миллион сўмлик маҳсулот кам ишлаб чиқарилди. Бекобод (92,2 процент) ва Чирчиқ (99,5 процент) шаҳарлари саноат корхоналари халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқариш бўйича планнинг бажарилишини таъминламадилар. Бунинг оқибатида умуман область шундай товарлар тайёрлаш планини бажармади. Бу кўрсаткич 99,4 процентни ташкил этди. Олмалиқ (99,8 процент), Ангрен (96 процент) ва Бекобод (99,2 процент) шаҳарлари аҳолига маиший хизмат кўрсатиш планларини, Янгийўл (96 процент), Нариманов (98,8 процент) шаҳарлари товар обороти планларини уддаламади. Умуман область бўйича 148 та маиший хизмат кўрсатиш корхонаси аҳолига белгиланганидан 1678,9 минг сўмлик кам хизмат кўрсатиб, планнинг бажарилишини таъминламади.

Ўзбекистон Компартияси область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитети область шаҳарлари ўртасида халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва хизмат соҳаларини яхшилаш бўйича социалистик мусобақанинг 1986 йил учинчи квартали якунларини кўриб чиқиб, Оҳангарон шаҳрини (район партия комитетининг секретари К. М. Миркомилов, шаҳар ижроия комитетининг раиси М. А. Бикетов ўртоқлар) мусобақа ғолиби деб топдилар. Бу шаҳар халқ истеъмоли товарлари тайёрлаш планини 111,7 процент, чакана товар обороти планини 100 процент, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш планини 100,6 процент қилиб бажарган, ҳар бир сўмлик иш ҳақи фонди ҳисобига 1 сўм 06 тийинлик халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқарилишини таъминлаган.

Бекобод, Чирчиқ шаҳарлари партия комитетлари ва ижроия комитетлари зиммасига халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқариш ва аҳолига хизмат кўрсатиш, меҳнат унумдорлигини ошириш бўйича планлар ва социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини таъминламаган, маҳсулот таннархининг ошиб кетишига, хом ашё ва материалларнинг ортиқча сарфланишига йўл қўйган корхоналар ва ташкилотлар раҳбарларига нисбатан талабчанликни ошириш вазифаси юклатилди.

Шаҳар партия комитетлари, шаҳар ижроия комитетлари, бошланғич партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари, хўжалик раҳбарларига меҳнат коллективларининг куч-ғайратини 1986—1990 йилларда халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқариш ва хизмат соҳаларини кенгайтириш комплекс программасининг бажарилишига сафарбар этиш таклиф этилди. Фан-техника тараққиёти ютуқлари, хўжалик механизми ва бошқарувни такомиллаштириш, илғор тажрибани оммалаштириш, асбоб-ускуналарнинг сменали ишини ошириш асосида ўн иккинчи беш йилликнинг дастлабки йили мажбуриятларини муваффақиятли бажариш учун халқ истеъмоли товарларини қўшимча ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатишни кенгайтириш резервларини қидириб топиш зарурлиги уқтирилди.

● *Беш йиллик зарбдорлари*

«ҚИЗИЛ ТОНГ» тикув ишлаб чиқариш бирлашмасида Улуғ Октябрнинг 70 йиллигини муносиб меҳнат ютуқлари билан кутиб олиш бўйича социалистик мусобақа тобора авж олмоқда. Шахсий меҳнат беллашувида тикувчи-моторист Ольга Рузанова пешқадамлар сафида боряпти. У кунлик топшириқларини 110—120 процентга етказиб адо этмоқда.

А. ЗУФАРОВ фотоси.

ЎЗАРО ИҚТИСОДИЙ ЁРДАМ КЕНГАШИГА АЪЗО СОЦИАЛИСТИК МАМЛАКАТЛАР ҚАРДОШ ПАРТИЯЛАРИ РАҲБАРЛАРИНИНГ УЧРАШУВИ

1986 йил 10—11 ноябрь кунлари Москвада Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо социалистик мамлакатлар қардош партиялари раҳбарларининг амалий учрашуви бўлиб ўтди. Учрашувда: Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, БХР Давлат Кенгашининг Раиси Т. Живков, Венгрия Социалистик ишчи партиясининг Бош секретари Я. Кадар, Вьетнам Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, ВСР Давлат Кенгашининг Раиси Чионг Тинь, Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, ГДР Давлат Кенгашининг Раиси Э. Хонеккер, Куба Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Куба Республикаси Давлат Кенгаши ва Министрлар Советининг Раиси Ф. Кастро, Монголия халқ революцион партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, МХР Буюк Халқ Хурали Президиумининг Раиси Ж. Батмунх, Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, ПХР Давлат Кенгашининг Раиси В. Ярузельский, Руминия Коммунистик партиясининг Бош секретари, РСР Президенти Н. Чаушеску, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев, Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, ЧССР Президенти Г. Гусак қатнашдилар ва сўзга чиқдилар.

Қардош партияларнинг раҳбарлари социалистик мамлакатлар ўртасида ҳамкорликни ривожлантириш ва такомиллаштириш туб проблемаларини, социализмнинг бунёдкорлик потенциалини янада тўлароқ очиб бериш имкониятларини муҳокама қилдилар. Иқтисодий соҳада муносабатларни янада чуқурлаштиришга, қардош мамлакатлар социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштириш, бу мамлакатлар халқларининг фаровонлигини ошириш манфаатлари йўлида хўжалик ва илмий-техникавий ҳамкорликнинг янги, энг илғор шаклларидан фойдаланишга алоҳида эътибор берилди.

Ҳозирги халқаро вазиятнинг муҳим масалалари юзасидан фикрлашиб олинди. Учрашув қатнашчилари Совет Иттифоқи Рейкьявикда тутган принципиал позицияни қувватлаб, ядро қуролларини тугатиш ва оддий қуролларни камайтириш учун, тинчлик ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш учун кураш манфаатлари йўлида биргаликдаги куч-ғайратларни ошириб бориш зарурлигини таъкидладилар.

Учрашув сидқидиллик ва ошкоралик, муҳокама этилган барча масалалар юзасидан ҳамжиҳатлик ва бирлик вазиятида ўтди.

(ТАСС).

МОСКВАДАН ЖЎНАБ КЕТДИЛАР

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо социалистик мамлакатлар қардош партиялари раҳбарларининг амалий учрашуви қатнашчилари: Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, БХР Давлат кенгашининг раиси Т. Живков, Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, ГДР Давлат кенгашининг раиси Э. Хонеккер, Монголия Халқ революцион партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, МХР Буюк халқ хурали президиумининг раиси Ж. Батмунх, Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, ПХР Давлат кенгашининг раиси В. Ярузельский, Руминия Коммунистик партиясининг бош секретари, РСР Президенти Н. Чаушеску 11 ноябрда Москвадан жўнаб кетдилар.

Қардош партияларнинг раҳбарларини Г. А. Алиев, Л. Н. Зайков, Е. К. Лигачев, В. М. Чебриков, Э. А. Шеварднадзе ўртоқлар кузатиб қолдилар.

(ТАСС).

МУКОФОТ МУБОРАК

СССР Олий Совети Президиуми халқ соғлиғини сақлаш ва медицина фанини ривожлантириш бўйича ўн биринчи беш йиллик топшириқларини бажаришда эришган муваффақиятлари учун соғлиқни сақлаш ходимларини СССР орден ҳамда медаллари билан мукофотлади.

Тошкент области ва Тошкент шаҳри бўйича:

ЛЕНИН ОРДЕНИ БИЛАН

Гладких Ангелина Михайловна — Чирчиқ шаҳридаги туғуруқхонанинг бош врачи.

Зуфарова Ҳакима Зуфаровна — 6-болалар шифохонаси врачи.

Скородумова Нина Семеновна — Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги Тўртинчи бош бошқармаси 1-шифохонаси бош врачининг ўринбосари.

ОКТЯБРЬ РЕВОЛЮЦИЯСИ ОРДЕНИ БИЛАН

Алимов Халим — Паркент районидаги силга қарши диспансер врачи.

Вознесенская Надежда Леонидовна — Тошкент медицина институти доценти.

Ризаев Қулаҳмад Тошпўлатович — Абу Али ибн Сино номидаги 1-шифохона бош врачи.

Хўжаева Сурайё Ғиёсовна — 14-болалар шифохонаси врачи.

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНИ БИЛАН

Орипов Эркин Миноварович — Ўрта Чирчиқ районидаги кардиология диспансерининг бош врачи.

Бейерле Вилли Рихардович — Ангрен шаҳридаги тез медицина ёрдами шифохонасининг бўлим мудири.

Галиулина Розия Абдуллаевна — 2-область шифохонасининг катта медицина ҳамшираси.

Мардонова Зулфия — Чиноз районидаги «Қизил Октябрь» колхозининг фельдшерлик-акушерлик пункти мудири.

Тўхтабоев Мустафо Эшматович — Бўка район марказий шифохонасининг бош врачи.

Абдуллаева Юлдуз Муҳамедовна — 35-поликлиника бош медицина ҳамшираси.

Бобрина Алевтина Борисовна — П. Ф. Боровский номидаги Тошкент медицина билим юрти директорининг ўринбосари.

Войтехова Анна Дмитриевна — 15-болалар поликлиникаси медицина ҳамшираси.

Галимова Гулбону Хошимовна — Тошкент медицина институти врачи.

Зиёева Малика Абдуллаевна — Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги Тўртинчи бош бошқармаси 2-шифохонасининг бош врачи.

Искандаров Тўлқин — санитария, гигиена ва касб касалликлари илмий-тадқиқот институти директори.

Исаматуллаева Хурсан Қудратуллаевна — 2-сил касалликларига қарши диспенсернинг бош врачи.

Қодирова Асолат Азизовна — Тошкент медицина институтининг кафедра мудири.

Қориев Марат Ҳикматович — Тошкент медицина институтининг кафедра мудири.

Миртожиев Турсун — республика санитария-эпидемиология станцияси бош врачининг ўринбосари.

Муродхўжаев Мақсудхўжа — 11-поликлиника бош врачи.

Муродхўжаев Наримон Қодирович — онкология ва радиология илмий-тадқиқот институти директори.

Муталов Козим — Ҳамза район соғлиқни сақлаш бўлими мудири.

Содиқов Салим Солиҳович — Октябрь район соғлиқни сақлаш бўлими мудири.

Тўраев Абдуқодир Тўраевич — гематология ва қон қуйиш илмий тадқиқот институти директорининг ўринбосари.

Харламов Игорь Андреевич — Тошкент фармацевтика институти проректори.

Шахматова Елизавета Мифодьевна — Тошкент вакцина ва зардоб илмий-тадқиқот институтининг цех бошлиғи.

Ёқубова Муҳаббат Маҳкамовна — 5-поликлиника медицина ҳамшираси.

Ялишева Эсфирь Тимофеевна — педиатрия илмий-тадқиқот институти клиникаси бош врачининг ўринбосари.

Шунингдек, соғлиқни сақлаш ходимларидан яна 21 киши Халқлар Дўстлиги ордени, 89 киши «Ҳурмат белгиси» ордени, 11 киши III даражали Меҳнат Шуҳрати ордени, 62 киши «Шавкатли меҳнати учун» медали ва 72 киши «Меҳнатда ўрнак кўрсатганлиги учун» медали билан мукофотланди.

В. И. ЛЕНИННИНГ ТАНЛАНГАН АСАРЛАРИ

В. И. Ленин Танланган асарлар ўн томлигининг еттинчи томи босмадан чиқди. Унга 1917 йил мартининг бошларидан октябрга қадар ёзилган асарлар киритилган. Бу— большевиклар партиясининг Улуғ Октябрь социалистик революцияси ғалабасини тайёрлаш учун кураши даври эди.

Китоб «Узоқдан хатлар» билан очилади. В. И. Ленин бу тарихий ҳужжатларда большевиклар партиясининг янги тарихий босқичдаги революцион стратегияси ва тактикасининг асосий қоидаларини ишлаб чиққан эди. Бу қоидалар В. И. Ленин 1917 йил апрелида ва Россияга қайтиб келганидан кейин ёзган асарларида янада ривожлантирилди.

Бу томда «Давлат ва революция» китоби муҳим ўрин тутади. Бу асар марксча-ленинча фанга қўшилган катта ижодий ҳиссадир.

Китоб КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Марксизм-ленинизм институтида тайёрланган ва уни Сиёсий адабиёт нашриёти чиқарган.

(ТАСС).

ОБЛАСТЬ МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ

ОҚҚЎРҒОН

✦«ЛЕНИНОБОД» колхози деҳқонлари маррага етдилар. 1615 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 30 центнердан ҳосил йиғиштириб олинди. Давлатга 4845 тонна «оқ олтин» топширилди. Бу ғалабага хўжаликнинг тажрибали пахта усталари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Таласбой Ғазатов, Бўрибой Алибоев, Пўлат Тошхўжаев ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадаларнинг коллективлари салмоқли ҳисса қўшдилар. Малик Бердиёров, Умрқул Арипов, Иброҳим Эшқораев сингари механик-ҳайдовчилар эса ўз агрегатлари бункеридан 130—135 тоннадан пахта тўкиб, хирмонга барака киритдилар. Колхоз пахтакорлари давлатга яна 100 тонна хом ашё етказиб бериш мажбуриятини қабул қилишди.

БЕКОБОД

✦РАЙОНДАГИ Ленин номли колхоз пахтакорлари яна бир довондан ошдилар. Улар Социалистик мажбуриятларини бажаришди. Ҳар гектар ердан 32 центнердан ҳосил олиниб, қабул пунктларига 6885 тонна «оқ олтин» етказиб берилди. Бу пландагидан 400 тонна кўпдир.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Адолат Рўзиматова бошчилик қилаётган бригада коллективи бу ғалабага айниқса, катта ҳисса қўшди. Улар 80 гектар ернинг ҳар гектаридан 36 центнердан ошириб «оқ олтин» йиғиштириб олдилар. Хўжаликда пахта йиғим-теримини давом эттириш билан биргаликда янги ҳосилга замин яратишга киришилди.

ЎРТА ЧИРЧИҚ

✦АНОРМАТ Сосмақов етакчилигидаги бригада деҳқонлари «Коммунизм» колхозидагина эмас Ўрта Чирчиқ районида биринчилар қатори йиллик план ва социалистик мажбуриятларини ортиғи билан бажардилар. Бу ерда 65 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 38 центнердан ошириб хом ашё йиғиштириб олинди. Шуниси диққатга сазоворки, бу ҳосил асосан машиналар ёрдамида териб олинди.

«ОҚ ОЛТИН» ВАТАНГА

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 12 НОЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — районлар, иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта, учинчи устун — мавсум бошидан буён, тўртинчи устун машина терими — бир кунлик, бешинчи устун — мавсум бошидан буён.

(Планга нисбатан процент ҳисобида).

Чиноз	0,09	119,00	0,01	108,05
Янгийўл	0,18	110,16	—	95,22
Ўрта Чирчиқ	0,03	108,41	—	118,35
Пискент	0,06	108,33	—	96,24
Коммунистик	0,09	103,55	—	111,30
Бекобод	0,10	101,84	—	81,59
Ғалаба	0,37	99,31	0,09	108,67
Бўка	0,32	99,23	0,06	95,47
Оққўрғон	0,31	99,04	—	94,88
Область бўйича:	0,19	103,89	0,04	99,48

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида маълумот (мавсум бошидан буён, планга нисбатан процент ҳисобида): Фарғона — 104,33; Сурхондарё—98,48; Наманган — 97,55; Сирдарё—94,57; ҚҚАССР — 91,18; Хоразм — 84,74; Андижон—84,11; Жиззах — 78,50; Самарқанд — 74,64; Бухоро—74,24; Навоий—60,39; Қашқадарё — 58,34; республика бўйича — 85,67.

ДЕҲҚОН БЎЛСАНГ ШУДГОР ҚИЛ!

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ШУДГОРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 12 НОЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(планга нисбатан процент ҳисобида)

Бўстонлиқ	—71,0
Коммунистик	—68,3
Орджоникидзе	—59,2
Тошкент	—57,2
Оҳангарон	—55,7
Чиноз	—54,3
Паркент	—54,2
Ўрта Чирчиқ	—50,1
Калинин	—48,0
Янгийўл	—31,0
Ғалаба	—30,6
Пискент	—29,1
Оққўрғон	—20,7
Бекобод	—18,8
Бўка	—18,4
Область бўйича:	—37,6

КАРТОШКА ПЛАНИ БАЖАРИЛДИ

ПАРКЕНТ. Район деҳқонлари бу йил картошкадан мўл ҳосил етиштирдилар. Шу кунгача қабул пунктларига 7654 тонна ҳосил топширилди. Бу пландагидан 654 тонна кўпдир. Бундай ютуққа «Бўстон», «Гулбоғ», «Коммуна», «Навбаҳор» совхозларининг деҳқонлари муносиб улуш қўшдилар.

Ҳар гектардан ўртача 127 центнердан ҳосил кўтарган район деҳқонлари айни кунларда социалистик мажбурият ҳисобига картошка топширмоқдалар.

М. МИРКАМОЛОВ.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

МАМЛАКАТЛАР • ОДАМЛАР • ВОҚЕАЛАР

ХАЛҚ ДЕМОКРАТИЯСИНИНГ ТАНТАНАСИ

ГАВАНА. Бугун Кубада янги составдаги халқ ҳокимияти муниципал ассамблеяларининг тантанали очилиш маросими бўлиб ўтди. 13 мингдан зиёд депутат революция ишига, меҳнаткашларнинг манфаатларига содиқликка қасамёд қилди. Халқ ҳокимияти муниципал ассамблеялари раҳбар органлари — ижроия комитетларини сайладилар, шунингдек халқ ҳокимияти вилоят органларига депутатларни кўрсатдилар.

Яқинда бўлиб ўтган сайлов натижасида халқ ҳокимияти муниципал ассамблеяларининг состави деярли 62 процент янгиланди. Республиканинг энг муносиб гражданлари ассамблеяларнинг составига кирдилар. Сайлов кампанияси сайловчиларнинг онги ўсганлигини намойиш қилди, халқ демократияси тантанасининг ёрқин далили бўлиб қолди.

ЯНГИ СИЁСИЙ ТАШКИЛОТ

МАНИЛА. Президент Корасон Акино тарафдорлари Лакас Банса ёки «мамлакат кучи» деб аталган сиёсий ташкилотни туздилар. Министрлар кабинетининг кўпгина аъзолари, маҳаллий ҳокимият органларининг раҳбарлари шу ташкилотга кирдилар. Унинг раиси, юстиция министри Нептали Гонсалеснинг сўзларига кўра, сиёсий мансублиги ёки динидан қатъий назар барча учун янги ташкилотнинг эшиги очиқ. Лакас Банса, деди у, — ҳозир муайян кучлар мамлакатнинг сиёсий ҳаётида нифоқ ва тартибсизлик чиқариш йўлидаги уринишларига жавобан вужудга келтирилган ҳаракатдир.

ГАИТИДА ҒАЛАЁНЛАР ДАВОМ ЭТМОҚДА

ГАВАНА, 11 ноябрь. (ТАСС). Гаитидан олинган хабарларга кўра, Кариб денгизи ҳавзасидаги ана шу мамлакат пойтахтида ва бошқа шаҳарларда кейинги кунларда бошланган халқ ғалаёнлари давом этмоқда. Гонаив шаҳрида айниқса кескин вазият вужудга келди. Шаҳар аҳолиси Гаитида чинакам демократик ўзгаришларни амалга оширишга тўсқинлик қилаётган инсон ҳуқуқлари бузилаётганлигига ва маъмурлар ўтказаётган сиёсатга қарши норозилик билдириб, шаҳар кўчаларига чиқди. Гаити руҳонийларининг радиостанциялари душанба куни Гонаивда бўлиб ўтган ҳукуматга қарши намойишларда ўн мингга яқин киши қатнашганлигини маълум қилади. Шаҳарда магазинлар, банклар, мактаблар ёпиб қўйилди. Стратегик жиҳатдан муҳим пунктларда бронетранспортёрларга тушган солдатлар соқчилик қилдилар.

Ўтган жума куни Гонаивда қурол ва кўздан ёш оқизувчи граналардан фойдаланган полиция ва хавфсизлик кучлари оммавий норозилик намойишларининг қатнашчиларини тарқатиб юбордилар. Ўн киши ярадор қилинди. Яна беш киши полиция ва ҳукумат солдатлари пойтахт — Порт-о-Пренсада ўтказилган 50 минг кишилик намойишни тарқатиб юбориши пайтида жароҳатлантирилди.

АМЕРИКА ҲОМИЙЛИГИДА

НЬЮ-ЙОРК. Қўшма Штатлар Исроилнинг ядро программасига бош-қош бўлган. Висконсин университети юридик фанлари профессори Гэри Милхоллиннинг ҳукумат ҳужжатларига асосланган докладида шу нарса уқтириб ўтилади. АҚШ, деб маълум қилади олим, 1963 йилда Исроилга атом реакторлари ишлаб турган пайтда фойдаланиладиган тўрт тонна «оғир сув» етказиб берган. Шу муносабат билан «Нью-Йорк таймс» газетаси Исроилнинг Димондаги ядро реактори айни ўша пайтда ишлай бошлаганлигини таъкидлайди. Газета шунга алоҳида эътиборни қаратадики, мазкур реакторда «Исроил ядро қуролини яратиш учун материаллар ишлаб чиқармоқда, деб шубҳа қилмоқдалар».

АҲОЛИ СОНИ ОРТМОҚДА

АНТАНАНАРИВУ. Сейшель ороллари республикаси аҳолисининг сони 1986 йил октябрь ойи бошларида 66 минг 200 кишидан ошди. Сейшель матбуот агентлигининг хабар қилишича, республикада аҳолининг ўсиш даражаси ўтган йилга нисбатан бир ярим процент ошди. Африка шарқий қирғоғи яқинида Ҳинд океанида жойлашган архипелаг ороллари аҳолисининг кўпчилигини эркаклар ташкил этади. Расмий маълумотларга кўра, бу ерда ҳар минг нафар «заифага» 1006 нафар эркак тўғри келади.

(ТАСС).

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

● **БЕЛГРАД**

Бу ерда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар юридик масалалар билан шуғулланувчи мутахассисларининг 25-кенгаши очилди. Кенгаш ишида БХР, ВХР, ГДР, Куба, МХР, ПХР, РСР, ЧССР, СССР, шунингдек ЮСФР вакиллари иштирок этмоқдалар.

● **НЬЮ-ЙОРК.**

БМТ Бош Ассамблеясининг биринчи комитети социалистик мамлакатлар, шу жумладан СССР тақдим этган химия ва бактериология қуролларини тақиқлаш тўғрисидаги резолюция лойиҳасини мутлақ кўпчилик овоз билан қабул қилди. Ҳужжатда химия қуролларининг ҳамма турларини яратиш, ишлаб чиқариш ва тўплашни тақиқлаш ҳамда бундай қуролларни йўқ қилиб ташлаш тўғрисида тезроқ конвенция тузиш зарурлиги таъкидланади.

● **ЛОНДОН**

Англия савдо-саноат доиралари ташкилоти — Британия саноати конфедерациясининг Борнмут шаҳрида ўтаётган йиллик 10-конференцияси қатнашчилари консерваторлар ҳукуматининг иқтисодий сиёсатини кескин танқид қилувчи резолюцияни маъқулладилар.

(ТАСС, 11 ноябрь).

МУСОБАҚА: ЖАДАЛЛАШТИРИШ, СИФАТНИ ЯХШИЛАШ ЙЎЛИДА

БИЗ ҲАМ МАСЪУЛМИЗ

Областимиз деҳқонларининг эрта баҳордан бошлаб қилган меҳнатлари зафар билан якунланди. Пахтакорларимиз эл-юрт олдида берган ваъдаларининг устидан чиқиб, ёруғ юз билан янги ғалабалар сари дадил қадам ташламоқдалар. Бу улкан муваффақиятда бизнинг ҳам муносиб ҳиссамиз борлигидан фахрланамиз.

Янгийўл пахта тозалаш заводида ишлаётганимга 30 йилдан ошди. Корхона кўз ўнгимда ўсиб улғайди. Унинг қувончларига ҳам, ташвишларига ҳам чорак асрдан ортиқ шерик бўлиб келяпман.

Биз янги пахта ҳосили мавсумига пухта тайёргарлик кўрдик. 1986 йилда корхонани реконструкция қилиш учун ажратилган 120 минг сўмлик капитал маблағнинг 85—90 процентн ўзлаштирилди. Планга кўра шу капитал маблағ ҳисобидан 6 та «Меҳнат» машинаси ўрнатилди. Бу агрегат корхонамизга биринчи марта келтирилган бўлиб, пахтани ифлосликдан тез ва соз тозалаши билан қадрлидир. Булардан ташқари пресс, жин цехларида эски агрегатлар янги, такомиллашганлари билан алмаштирилди.

Ҳар йили мавсум олдидан корхонада область пахта тозалаш заводлари лаборантларининг бир ойлик курси бўлиб ўтади. Бундай қурслар бизнинг корхонада ўтказилиши анъанага айланган.

Жойларда 6 та пахта тайёрлаш пунктимиз бор. Уларда Янгийўл, Калинин, Ғалаба районлари пахта далаларида етиштирилган «оқ олтин» қабул қилиб олинади. Ҳар пунктда 5—6 нафардан лаборантлар ишлашади. Улар мавсум олдидан, мавсум давомида хўжаликларга чиқиб далаларни айланадилар. Пахта теришнинг бориши билан қизиқадилар. Сентябрь ойида заводга келган ҳосилнинг 100 процентн биринчи сортларга қабул қилинди. Октябрь ойи ўрталарида ёғган ёмғир нафақат дала гвардиячиларига, бизга ҳам катта ташвиш туғдирди. Шу кунлари қўш ғайрат билан ишлашга тўғри келди. Баъзи хўжаликлардан келтирилган пахталар давлат стандартига тўғри келмади. Ўша заҳотиёқ мутахассисларимиз далаларга чиқиб, шароит билан танишиб, зарур маслаҳатлар бериб қайтдилар. Қайси бир колхоз, совхоздан келтирилган сифатсиз пахталар қайтарилса, ана шу хўжаликлардан иккинчи маротаба сифатсиз хомашё келтирилмади. Матлуба Ҳошимова, Раъно Тўлаганова, Людмила Даркина сингари лаборантларимизнинг ёрдамлари туфайли тола чиқиши планда белгиланганидан 1,5—2 процент ортиқ бўлмоқда.

Н. ЛАШКАРЕВА,
Янгийўл пахта тозалаш заводи лаборатория мудири, меҳнат ветерани.

ҚАЙТА ҚУРИШ ЖАМИЯТДА ШУНДАЙ МУҲИТ ЯРАТИЛИШИНИ ТАҚОЗО ЭТАДИКИ, БУНДАЙ МУҲИТ ОДАМЛАРНИ ЙИҒИЛИБ ҚОЛГАН СУСТКАШЛИК ВА ЛОҚАЙДЛИКНИ БАРТАРАФ ЭТИШГА, ИШДА ВА ТУРМУШДА СОЦИАЛИЗМ ПРИНЦИПЛАРИГА, БИЗНИНГ ДУНЁҚАРАШИМИЗ ВА ТУРМУШ ТАРЗИМИЗГА МОС КЕЛМАЙДИГАН ҲАММА НАРСАЛАРДАН ХАЛОС БЎЛИШГА ЙЎНАЛТИРГАН БЎЛУР ЭДИ. ОЧИҒИНИ АЙТГАНДА, БУ ЎРИНДА ҚИЛИНАДИГАН ИШЛАР БОР.

М. С. Горбачев.

ПЛАНГА ҚЎШИМЧА БЕШ МИНГ СЎМ

Ш. Темурбулатов бошлиқ коллектив Олмалиқда **автобус ҳайдовчиларининг энг яхши бригадаси** деб топилди. Шофёрлар шаҳарнинг энг тиғиз маршрутида ишлайдилар. Саккизта «Икарус» автобусининг ҳар бири ҳаракат графигига қатъий амал қилади. Пассажирларга хизмат кўрсатиш маданияти юксак даражада эканлиги, техникага авайлаб муносабатда бўлинаётганлиги ҳайдовчилардан С. Абдураманов, С. Сейтибрагимов ва бошқаларга бир неча тонна ёнилғини тежаб, планга қўшимча равишда кассага беш минг сўмдан ортиқ пул топшириш имконини берди.

(ЎзТАГ).

● «ЭЛЕКТРОАППАРАТ» заводининг юзлаб ишлаб чиқариш илғорлари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш бўйича социалистик мусобақани авж олдирмоқдалар. Шахсий меҳнат беллашувида олдинги сафда бораётган йиғувчи-слесарлар Лидия Курбатова, Татьяна Кузнецова, Галина Бурова, Шоҳида Ёвқочева, Гуля Раҳимова.

ЙИЛЛИК ПЛАННИ БАЖАРДИЛАР

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ»-га қарашли 159-трестнинг Ниғмат Содиқов, Владимир Воронов, Вениямин Текашинский, Ринат Гайнуллин, Янес Казановлар раҳбарлигидаги бригадалари Улуғ Октябрь байрамини муносиб совғалар билан кутиб олдилар. Бу илғор коллективлар доим графикдан ўзиб ишлаб, прогрессив технологияларни ишлаб чиқаришга жорий қилиб белгиланган муддатдан анча илгари XII беш йилликнинг дастлабки йили планини бажардилар. Бригадалар бунёд этаётган мактаб, ётоқхона, турар-жой бинолари, маданий-маиший объектларда иш сифати юқори бўлиш билан бирга йиллик план 110—120 процентга адо этилди.

Т. ЛУТФУЛЛАЕВ.

АЧЧИҚ САБОҚ

ёки сифатсиз маҳсулот чиқарган корхона раҳбарлари жиноий жавобгарликка тортилгани тўғрисида

КЕЙИНГИ беш-олти йил ичида нон ҳақида гапирилганда «асосий қаҳрамон» 5-нон заводи бўлиб қолди. Болани уришаверсанг унинг «эти қотиб» гап кор қилмайдиган бўлиб қолганидек, 5-нон заводи ҳам танқид қилинавергач, чамаси, корхона раҳбарларининг ҳам бети қотиб кетди, танқид кор қилмайдиган бўлиб қолди. Оқибатда тонналаб брак маҳсулот ишлаб чиқариш, савдо тармоқларидан тонналаб сифатсиз маҳсулотларнинг заводга қайтиб келиш ҳоллари камайиш ўрнига кўпаяверди. Давлат стандарт комитети, савдо инспекцияси, ревизия текширувларида сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқариш фактлари аниқланаверди, уни бартараф этиш тўғрисида ҳужжатлар ёзилаверди. Бироқ, бу ҳужжатлар папкаларда чанг босиб қолаверди, маҳсулот сифатини яхшилаш бўйича кескин амалий чоралар кўрилди, тадбирлар белгиланмади. «Чоралар» кўрилди, бироқ булар... кўзбўямачилик мақсадидагина қилинди.

Натижада, корхона раҳбарлари — директор Хошим Носирович Махаматханиф (Муҳаммадхонов) ва бош инженер Баҳром Носирович Мирзараҳимовлар билан қонун тилида гаплашишга тўғри келди: улар қора курсига ўтирдилар. Ҳа, Ўзбекистон ССР Жиноят кодексининг 172-моддасига биноан сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқаришда айбдор кишилар жиноий жавобгарликка тортилади. Юқоридаги директор ва бош инженер эса бундай маҳсулотни бир неча йил давомида узлуксиз ишлаб чиқариб келдилар. Улар бунинг учун тўлиқ жавобгар эди: «Х. Махаматханиф 1971 йилдан бери директор, Б. Мирзараҳимов 1980 йилдан буён бош инженер лавозимларида ишлар эдилар.. Маҳсулот сифатини кунда эмас, балки ҳар соат ва минутда назорат қилишга даъват этилган бўлинма — лабораторияда эса 1984—1986 йилларнинг ўзида беш марта раҳбар алмаштирилди. Уларнинг кўпи ҳатто сифат лабораторияси мудирлигига тайинланиб ҳам улгуришмади: «мудир вазифасини бажарувчи» қилиб расмийлаштирилди ва «уёғига» ўтишга улгурмай ишдан бўшаб кетаверди.

Аксинча... бевосита сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқараётган масъул ходимлар ёлғон жазолар, ёлғон буйруқларнинг паноҳида тараллабедод қилиб юраверди. Текшириш натижалари бўйича сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқаришда айбдор бўлган мастерларни мукофот пулидан маҳрум этиш, ҳатто маълум муддатга вазифасидан пасайтириш тўғрисида директор буйруқ чиқарарди. Текширувчилар кетганидан кейин эса мастерларга мукофот пули ҳам илгаригидек тўланаверарди, вазифасида ҳам ишлайверарди.

Масалан, 1984—1986 йил ичида мастер Б. Ҳасанов брак маҳсулот ишлаб чиқаришга йўл қўйгани учун уч марта буйруқ билан мукофотдан маҳрум этилди. Лекин у уч марта ҳам 30—40 сўмдан (100 процент) мукофот пули олаверди. Сифат назоратчиси А. Ҳикматов сифатсиз маҳсулотни аниқламагани учун 8 марта жазоланди. Шундан бештасида у мукофотдан маҳрум этилди ва... шундан учтасида у мукофотни юз фоиз олди. Смена мастери Н. Алимов беш марта мукофотдан маҳрум этилди, шундан тўрт мартасида мукофот пулини тўлиқ олди.

Бундай фактларни ўнлаб келтириш мумкин.

Хўш, директор бундай ёлғон буйруқларга жимжимадор имзо чекиб, кўзбўямачилик қилиб, кимни алдади? У давлатни ва ўзини алдади. Ўз имзосини оёқости қилган раҳбар коллективнинг кўз ўнгида гўё одамларга «яхшилик» қилиб яхши кўринаётгандек туюлса-да, аслида ўзини обрўсизлантираётган эди. Ахир бунақа тутуриқсиз раҳбарга, гапи бошқа-ю иши бошқа одамга қайси ходим, қайси дилдан ихлос қўяди дейсиз? Фақат, директор ёлғон буйруқ билан қулоғининг тагига ёлғондакам бир шапалоқ уриб, сўнг елкасига қоқиб чўнтагига давлат пулини солиб қўяётган айрим одамларгина унга ҳайрихоҳ бўлиши мумкин. Бироқ, у одам яъни мастер ёки сифат назоратчиси бундай раҳбардан қанақа сабоқ олади? Ахир ҳар қандай коллектив, айниқса, ишлаб чиқариш коллективи энг доно тарбиячи ҳам-ку! Эрта-индин бу мастер юқорироқ лавозимга кўтарилиши, балки мустақил раҳбар бўлиши мумкин. Ана шунда у қайси тажрибага таянади — кўзбўямачилик тажрибасигами? Қайси устозларининг изидан боради? Қора курсига ўтирган устозлар изиданми?

Кўряпсизки, раҳбар одамларнинг қинғир ишлари давлатга фақат моддий зарар етказибгина қолмай, жамиятга катта маънавий зарар ҳам етказади...

1985 йил 8 август куни смена мастери И. Хусниддинов бошчилигидаги бригада 5925 дона — 4740 килограмм ностандарт нон ишлаб чиқарди. Директор буйруқ билан мастерни август ойи мукофотидан 100 процент маҳрум этиш тўғрисида буйруқ берди. Одатдаги ёлғон буйруқ. Одатдаги «маҳрум этилганлар» каби И. Хусниддинов ҳам 42 сўм 58 тийин — юз фоиз мукофотни олди. Орадан бир ойгина ўтгандан кейин эса энг яхши мастер сифатида шахсий сифат тамғаси топширилди. Бундай тамғага эга одам ишлаб чиқарган маҳсулотни сифат назоратчилари текширмайдилар, тўғри истеъмолчига жўнатилаверади.

Заводда ҳар куни бир неча ўн тонна маҳсулот ишлаб чиқариларди, ўнлаб нон дўконларига юбориларди. Текширишлар пайтида юзлаб, минглаб килограмм нонлар вазни камлиги, намлиги нормадан ортиқлиги, шакли бузилганлиги аниқланарди.

Масалан, 1985 йил февралида Ўзбекистон стандартлаш ва метрология маркази томонидан ўтказилган текширишда 33177 килограмм ноннинг 2846 килограмми намлиги нормадан ортиқ эди. Текширилган 180 килограмм патир нонларнинг вазни нормадаги 3 процент кам-кўп бўлиши ўрнига 8 процентдан кам чиқди.

Оби-нон цехидаги ишлаб чиқариш технологиясида қатор нуқсонлар бор эди: термометрлар йўқ, ўлчайдиган махсус мослама йўқлиги учун сув кўзда мўлжаллаб солинмоқда... Октябрь райпишчеторгига қарашли 68-магазинда 200 килограмм ноннинг ҳаммаси намлиги юқори бўлгани сабабли брак қилинди, 11-гастрономда 400 килограмм, «Ташхлебторг»нинг 44-магазинида 400 килограмм нон шу сабаб туфайли сотувдан олинди. Яна қатор магазинларда шу аҳвол такрорланди.

Текширувчилар заводнинг 2-филиалига келишди. Бу ерда намлик даражаси нормадан юқори бўлгани учун 3500 килограмм нон бракка чиқарилди!..

...Ўзбекистон давлат стандартлар бошқармаси текширишларнинг натижаси бўйича 0,8 килограммли олий сорт буғдой ноннинг 255 тоннаси (84,1 минг сўмлик) план бажарилганлиги тўғрисидаги ҳисобот маълумотларидан олиб ташланди ва бундан келадиган 14 минг сўм фойда корхона ҳисобидан ўчирилди. Шунингдек, 224 тонна (49,3 минг сўмлик) 1 сорт буғдой нони план ҳисоботидан олиб ташланди, бундан келадиган 9,8 минг сўм фойда корхона ҳисобидан ўчирилди. Бундан ташқари, технологиядаги жиддий нуқсонлар туфайли уч хил оби-нон ишлаб чиқариш тақиқланди.

Шу тариқа, Х. Махаматханиф ва Б. Мирзараҳимовлар ўзлари раҳбар бўлган корхонага катта зарар етказдилар ва буларнинг оқибатида Ўзбекистон ССР Жиноят кодексининг 172-моддасида кўзда тутилган жиноятни содир этишди.

Уларнинг иши Тошкент шаҳар судида кўриб чиқилди. Жиноятчилар жазоланди.

Бироқ...

Яна икки оғиз гап. Тошкент нон ишлаб чиқариш бирлашмаси раҳбарлари 5-нон заводини унутиб қўйдилар. Текширувчи органларнинг барча эътирозлари, барча текшириш натижалари сўзсиз бирлашма раҳбарларининг эътиборига ҳавола қилинар эди. Бу нуқсонлар билан ўз вақтида бош технолог, бош бухгалтер, план бўлимининг бошлиғи, бош инженер ва бошқалар танишишган. Аммо улар сифатсиз, ностандарт нон ишлаб чиқаришга чек қўйиш бўйича амалий чоралар белгиламадилар. Савдо инспекцияси, давлат стандартлар бошқармаси ва бошқа текширув органлари ҳаммаси бир хил мазмунда — сифатсиз маҳсулотлар ҳақида текшириш хулосаларини ҳар йили бир неча марталаб юборишларига қарамай, бирлашма раҳбарлари бу сигналларга ўта лоқайд қарадилар, аниқроғи, худди шундай бўлиши керакдек бунга кўникиб қолдилар. Кейинги икки йил ичида шунча нуқсон ва бу нуқсонлар ҳақида масъул органларнинг хулоса-хабарларига қарамай, директор Б. Махаматханиф ҳам, бош инженер Б. Мирзараҳимов ҳам бирон марта жилла қуриса интизомий жазолангани йўқ. Чамаси, брак мастерлар нон заводи раҳбарларининг эркаси бўлиб қолганидек, бракчи директор ва бош инженер бирлашма раҳбарларининг эркаси бўлиб қолган экан.

Афсус...

Агар улар вақтида огоҳлантирилганида, нуқсонлар вақтида бартараф этилганида, масъул органларнинг ўнлаб текшириш хулосаларини — ташвишли хулосаларини ўта лоқайдлик билан папкаларга босиб қўйилавермаганда... яра газак олмас ва уни «операция» қилишга ҳожат қолмас эди...

Бу нарса сабоқ бўлиши керак. Аччиқ сабоқ...

Зеро, КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг 1986 йилда қабул қилган «Маҳсулот сифатини тубдан яхшилаш чоралари тўғрисида»ги қарорида сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқараётган корхоналар коллективлари ва масъул ходимларга, раҳбарларга нисбатан ниҳоятда қаттиққўллик билан муносабатда бўлиш таъкидланган: **«Сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқарилганлиги учун шахсий жавобгарлик раҳбардан тортиб мастергача ишлаб чиқаришнинг бевосита ташкилотчилари зиммасига юкланади. Маҳсулот мунтазам суратда стандартларга ва техник шартларга риоя этилмай ишлаб чиқарилиши мазкур раҳбарларнинг ўз вазифаларини бажаришга профессионал жиҳатдан тайёр эмаслиги ва уларнинг эгаллаб турган лавозимига мос келмаслигининг далили, деб қаралади»**

Ҳа, 5-нон заводида худди шундай бўлди. Раҳбарлар ўзларига ишониб топширилган участкани уддалай олмадилар, йиллаб сурункали равишда сифатсиз нон ишлаб чиқарилди, камчилик ва нуқсонларни тугатишнинг уддасидан чиқа олмадилар...

Таомларнинг бобокалони, ҳаёт тиргаги, азиз ва мўътабар нонни хор қилмаслик керак. Нон — имон. Нонга хиёнат — имонга хиёнат демакдир!..

М. ШАРАФИДДИНОВ,
Октябрь райони прокурори.
Ҳ. ОЛИМЖОНОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

Икки смена муаммолари

ЁРДАМ КЕРАК, ҚАНИ У?

ЯНГИЙЎЛ ПОЙАБЗАЛ ФАБРИКАСИНИНГ ЧИНОЗДАГИ ФИЛИАЛИ ИККИ СМЕНАДА ИШЛАШГА ЎТДИ, БИРОҚ ИШЧИЛАР КЕЧҚУРУН УЙЛАРИГА ЕТИБ ОЛИШГА ҚИЙНАЛИШЯПТИ.

ЯНГИЙЎЛ пойабзал фабрикасининг Чиноздаги филиали 1982 йилда ишга туширилган бўлса-да, 2 йил давомида нормал ишлай олмади. Фақат 1984 йилга келиб дастгоҳлар тўлиқ қувват билан ишлай бошлади. Ҳозирги кунда филиалда 165 ишчи меҳнат қиляпти.

— Филиалнинг бизнинг районимиз марказида очилганлиги айни муддао бўлди, — дейди директор Малика Шоумарова — кўплаб ёшлар қатори уй ишлари билан ўралашиб қолган аёлларимиз ҳам ишга чиқишди. Кўрсаткичлар ҳақида гапирадиган бўлсак, ўтган 1985 йилда 351 минг жуфт болалар оёқ кийимлари ишлаб чиқарган эдик. Бу йил эса шу кўрсаткични 399 мингга етказамиз.

Фабрика ишчилари ўз сўзларининг устидан чиқишяпти. Ўтган уч квартал давомида улар 307 минг жуфт пойабзал ишлаб чиқаришга эришишди. Филиал қизларининг тажриба тариқасида тайёрлаган бир-неча турдаги оёқ кийимлари савдо тармоқларида синовдан ўтаяпти. Сентябрь ойидан бошлаб болаларнинг қишлик этикчалари ва уй ичида кийиладиган енгил шиппаклари ишлаб чиқарила бошланди. Бир ой ичида ихчам бичимли, ичига момиқлар қўйиб тикилган шундай этикчалардан 13 минг 200 жуфт, жажжи шиппакчалардан 26 минг 400 жуфт ишлаб чиқарилди.

Шу йилнинг август ойида фабрикада икки сменали иш жорий қилинди. Иккинчи смена ҳар куни кеч соат 24.00 да тугайди. Иш куни охирлагач пойабзалчилар орасида уйга етиб олиш муаммосини ҳал қилиш бошланади. Бундай ҳол иш унумдорлигига салбий таъсир кўрсатяпти. Район ижроия комитети ва фабрика дирекцияси 2 сменали график жорий қилинмасидан олдин Янгийўл автобус-таксомотор парки директори А. Анорқуловга ёзма равишда мурожаат қилиб, филиал ишчилари учун битта хизматчи автобус ажратиб беришни илтимос қилишган эди. Бироқ, мана тўрт ойдирки, бу муаммо ҳал бўлгани йўқ. Қачон ҳал бўлиши ҳам номаълум. Ваҳоланки, келгусида фабриканинг ишлаб чиқариш қувватини 2—2,5 баравар ошириш кўзда тутиляпти. Транспорт масаласини ҳал қилмай туриб эса икки сменали ишнинг муваффақиятини таъминлаб бўлмайди.

Г. МАМБЕТОВА.

ИЛҒОР БРИГАДАЛАРДА

ШПИНДЕЛЧИЛАР

БРИГАДИР Ольга Григорьевна Карпова шпинделни диққат билан кузатиб ўлчаб чиқди. У стандарт талабига жавоб берарди. Бошқача бўлиши ҳам мумкин эмас-да, ахир бу пахта териш машинасининг энг муҳим детали. «Зангори кема»нинг иш сифати кўп жиҳатдан ана шу шпинделга боғлиқ.

— Бизда, — дейди Ўзбекистон Компартияси XXI съезди делегати Ольга Григорьевна, — иш бригада усулида ташкил қилинган. Зарур пайтда бир-биримизга ёрдамга келамиз. Шу тариқа иқтисод қилинган дақиқа ва соатлар, кунлар, ҳатто ойларни ташкил қилади. Маҳсулотимиз эса сифатли.

Бригада аъзолари 1986 йилнинг биринчи ярим йиллигида 2000 сўмлик ускуналар, электр энергияси ва ёрдамчи материалларни тежаб қолишга эришди. Бундан ташқари, тайёрланаётган деталларга меҳнат сарфини камайтириш эвазига иш ҳақи фондидан ҳам 1700 сўм иқтисод қилиб қолинди.

Фрезерчилар йил бошида заводда биринчи бўлиб ВАЗчиларнинг 4 кун маданий-маиший объектларда ишлаб бериш ташаббусини қувватлаб чиққан эдилар. Шу кунгача бир кун заводнинг «Пионер Востока» лагери қурилишида иштирок этишди. Ҳозир эса улар ўз сўзларининг устидан чиқиб, йиллик мажбуриятни муддатида бажариш учун ҳар бир дақиқанинг қадрига етиб меҳнат қилишмоқда.

В. КЛЕМЕНТЬЕВ,
«Ташсельмаш» заводи катта инженери.

● ЎРТА ЧИРЧИҚ районидаги Ўртасарой пахта қабул қилиш пунктида ҳосилнинг ўз вақтида сифатли қабул қилиб олинишида лаборантларнинг ҳам ҳиссаси салмоқли бўлмоқда. Суратда: моҳир лаборантлар Феруза Эгамбердиева ва Умриниса Ҳолматова иш устида.

А. Зуфаров фотолари.

ХОРИЖГА МАШИНАЛАР

«Ташхимсельмаш» заводининг коллективи савдо соҳасида ишончли шерик эканини кўрсатди. Машинасозлар буюртмачилари — Румыния, Афғонистон, Туркия корхоналари ва фермаларига ОВХ-28 пуркагич машиналарини аниқ ўз вақтида етказиб бердилар. Корхонада ишлаб чиқарилаётган машиналар: пуркагичлар ва кўсак чувийдиган машиналар пишиқлигини оширишга оид кўпгина ишлар амалга оширилди. (ЎзТАГ).

ИШЧИ ОПА-СИНГИЛЛАР

ТОШКЕНТ тўқимачилик комбинатининг Акмал Икромов районида жойлашган 4-фабрикасида Феруза ва Наргиза Бойматоваларни алоҳида эҳтиром билан тилга олишади. Бунинг боиси, бир тарафдан опа-сингил ишчиларнинг меҳнатсеварлиги бўлса, иккинчи тарафдан улар ахлоқ-одобининг намуналилигидир.

— Феруза билан Наргиза коллективимизда мусобақа пешқадамлари ҳисобланади, — дейди йигирув цехи бошлиғи Абдуваҳоб Жамилов. — Опа-сингиллар ўрта мактабни тамомлаб, бир вақтда ишга келишди. Қуйиб қўйгандек ҳар жиҳатдан бир-бирига ўхшаш. Ҳатто меҳнатдаги суръатлари ҳам. Улар ишни тез орада ўзлаштириб, қўлга киритган муваффақиятларимизда опа-сингилларнинг ҳам муносиб улушлари бор.

Ҳа, йигирув цехи ишчилари ҳозирги давр талаблари даражасида ишлаб, меҳнатда кўплаб ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Улар ойлик, квартал планларни муттасил бажаришяпти. Масалан, ўтган квартал плани 106 процент қилиб адо этилди. Планга қўшимча 480 тонна арқоқ тайёрлаб, цехлараро социалистик мусобақада рекорд маррани эгаллашди. Бу муваффақиятлар ҳақида гап борганида Гулчеҳра Қудратова, Марзия Ғаниева, Гулбаҳор Маҳкамбоева, Гулчеҳра Тўйчиева каби ветеран ишчилар қатори Феруза ва Наргиза Бойматоваларнинг номларини ҳам ҳурмат билан тилга олишади.

Р. УСМОНОВА.

ҲАММАСИ ЎЗЛАРИ УЧУН

ЯНГИЙЎЛДАГИ 8-ғишт заводи бошқармасида ёрдамчи хўжалик ташкил қилинганига тўрт йил бўлди. Ҳозир хўжаликда 210 бош йирик шохли қорамол мавжуд. Уларнинг 39 боши соғин сигирлардир. Йил бошидан бери завод меҳнаткашларига 8 тоннадан ортиқ гўшт, 59 минг литр сут етказиб берилди.

Шу йилнинг июнь ойидан бошлаб хўжаликда товуқлар ҳам боқила бошланди. Ҳозиргача ишчиларга боқимдаги 230 товуқдан 4 минг дона тухум етказиб берилди.

Ёрдамчи хўжалик коллективи қишки мавсумга тайёргарликни ҳам қизитиб юборишган. Шу кунгача улар ҳар хил дон қолдиқлари, шелуха, ҳашак ва сомондан иборат жами 200 тонна емхашак жамғариб қўйишди.

А. МЕЖИКОВСКАЯ.

ЧАНГ БОСИБ, ЗАНГ БЎЛИБ

ҚАЙТА ҚУРИШ ҚАНДАЙ БОРМОҚДА?

ҒАЛАБА районидаги Гул луб заводи меҳнаткашлари зиммадаги топшириқларни ўз вақтида бажаришга эришмоқдалар. Бироқ бу — ҳамма иш жойида экан, деган гап эмас.

Заводда ҳалигача ишнинг 20—25 фоизигина механизация ёрдамида бажарилади, қолгани — қўл меҳнати.

— Шунга қарамасдан, — дейди бош инженер З. Эргашев, — бизда агрегатларни реконструкция қилиш ва модернизациялашнинг аниқ программаси йўқ. Бу эса жадаллаштиришга ҳалақит бераяпти. Хусусан, эски сушилкалар эса реконструкцияга жуда муҳтож...

Заводга икки йил бурун СЛГ — 140Л сушилкаси келтирилган эди. Аммо у ҳанузгача ишга туширилгани йўқ.

Уни ишга тушириш учун етарли воситаларга эга эмасмиз, — дейди бош инженер.

130 минг сўмлик механизм шу тариқа икки йилдан бери чанг босиб ётган бир шароитда заводда қайта қуриш ҳақида қандай гап бўлиши мумкин?..

Н. ХЎЖАҚУЛОВА,
Ғалаба район «Ленин йўли» газетасининг ходими.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ III ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИ – ҲАЁТГА

ЁШЛАРИМИЗ СИЁСИЙ ЕТУК БЎЛСИН

ЯНГИЧА ишлаш, қайта қуриш бўлғуси мутахассис кадрлар-студентлар сиёсий етуклигини юксак савияга кўтаришни тақозо этади. Зеро, коллективизм туйғусини ўзининг шахсий манфаатларидан юқори қўядиган, умум манфаати йўлида принципиал кураш олиб борадиган, ўзига ва бошқаларга нисбатан талабчан, масъулият ҳиссини чуқур ҳис этадиган сиёсий жиҳатдан етук мутахассисларни тарбиялаш долзарб вазифалардан биридир. Штатсиз мухбиримизнинг В. И. Ленин номидаги Тошкент давлат университети педагогика кафедраси доценти А. ҲАСАНОВА билан суҳбати ана шу мавзуга бағишланди.

Республикамиз Компартияси Марказий Комитетининг III пленумида ёшларнинг сиёсий тарбиясини юксалтиришга алоҳида эътибор берилди. Шу муносабат билан сиз студентларнинг сиёсий етуклик мезони ҳақида нималар дея оласиз?

— Сиёсий етуклик, аввало, ўз гражданлик бурчини юксак даражада англаб етишдан иборат. Бўлажак мутахассис жамиятимиз талабларини ҳисобга олган ҳолда ва айни вақтда, ўзининг қобилияти ҳамда қизиқишлари асосида ўз касбининг устаси бўлиши учун интилиши зарур. Дорилфунунимизда фан асосларини пухта ўзлаштираётган студентлар аксарият кўпчиликни ташкил этади. Аммо студентларнинг маълум бир қисми ўз бурчини чуқур ҳис этмаганлиги туфайли танлаган касблари бўйича билимларни эгаллашга интилмайдилар, малака оширишга лоқайдлик билан қарайдилар. Студентлар ўртасида тарқатилган анкета натижалари шундан далолат беради. Анкетага кўра ўзи танлаган касбини астойдил севадиган студентлар ижобий, бу касбни тасодифан танлаган айрим студентлар эса салбий фикрлар билдиришган. Шуниси ачинарлики, баъзи студентлар етарли шарт-шароит, имкониятга эга бўлишларига қарамай, яхши ўқишмайди. Сабаби суриштирилганда улар бу касбга аслида иштиёқлари йўқлигини, ота-она ёки танишларининг тавсиясига биноан тасодифан кириб қолганликларини баҳона қилишади...

— Студент сиёсий етуклигини оширишда аудитория ва аудиториядан ташқари олиб бориладиган таълим-тарбия ишлари кўлами ҳақида нима дея оласиз?

— Шу мақсадда бизда кўпгина ишлар олиб борилмоқда. Ижтимоий фанлар факультети ишлаяпти. Бу факультет қошида ёш лекторлар, сиёсий тарғиботчилар мактаблари ташкил этилган. Университетимизда комсомол активларидан ташкил топган тарғибот-ташвиқот, ахборот-методик ишлар маркази — коммунистик тарбия кабинети фаолият кўрсатаяпти. Шунингдек, ижтимоий-сиёсий адабиётлар кутубхонаси, кино-фототека ишлаяпти.

Партия, меҳнат ва Улуғ Ватан уруши ветеранлари билан учрашувлар ўтказилмоқда, ётоқхоналарда турли сиёсий темаларга доир суҳбатлар, баҳс-мунозаралар уюштирилмоқда. Айниқса, қизларнинг сиёсий-ахлоқий етуклигини оширишга алоҳида аҳамият бераяпмиз. «Бахт нима?», «Ҳаётда ўз ўрнингни топиб яшашнинг моҳияти нимада?», «Қизлар — ҳаёт гули», «Тақдирин қўл билан яратур одам» каби мавзуларда ўтган баҳс-мунозаралар жуда қизғин ўтди. Шунингдек, студентларга капиталистик мамлакатлардаги ёшларнинг ҳаёт тарзи ҳақида лекциялар ўқилмоқда.

Сиёсий жиҳатдан етук бўлишни истаган ҳар бир мутахассис биринчи курсдан бошлабоқ, аудиториядан ташқари, мустақил равишда КПССнинг ички ва ташқи сиёсатини, чет эллардаги муҳим воқеалар, уларга давлатимизнинг муносабати каби долзарб масалаларни изчил ўрганиб бориши шарт. Бунда хусусан марксизм-ленинизм классикларининг, партия ва ҳукуматимизнинг энг муҳим директив ҳужжатларини изчил ўрганиб бориш алоҳида аҳамиятга эга. Шунингдек студентлар кундалик матбуот билан яқиндан танишиб боришлари даркор. Шу тариқа студентлар сиёсий етуклиги босқичма-босқич ошиб боради. Хуллас, бўлғуси касб эгаси замонга муносабат билдириш кўникма ва малакаларини эгаллаб олиши керак. Айниқса бу бўлғуси ўқитувчи учун жуда-жуда зарур. Шунинг учун ҳам кафедрамизда студентларнинг ўз устиларида мустақил ишлашларига алоҳида эътибор берилади. Шу асосда зарур адабиётлар рўйхати тузилган бўлиб, студентларнинг мустақил ўқиб-ўрганишлари қатъий назорат қилиб борилади. Студентларга китоб устида ишлаш ҳақида муайян кўрсатмалар бериб борамиз. Айрим асарлар юзасидан китобхонлар конференциялари ўтказилмоқда.

Яна шуни ҳам айтиш керакки, студентнинг сиёсий етуклигини бирданига ошириб бўлмайди. Университетимизда бу борада талайгина ишлар қилинган бўлса-да, бу ишлар ҳали замон талабига тўла-тўкис жавоб бермайди. Имкониятларимиз етарли. Ички резервлар ҳам кўп. Инсон омилига эътибор янада оширилаётган бир пайтда тарбиянинг бу қиррасига баъзан менсимай қарайдиган ўқитувчилар ҳам топилади. Баъзи ҳолларда эса биз юқорида тилга олиб ўтган тадбирлар ўта юзаки тарзда ўтказилади. Студентларнинг бўш вақтларини намунали ташкил этишга профессор-ўқитувчилар, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари етарли эътибор бермаётирлар. Бу борада қатъий назорат ва раҳбарлик ўрнатиш керак.

— Студентларнинг сиёсий етуклигини ошириш учун сизнингча яна нималар қилиш керак?

— Студентларнинг сиёсий, иқтисодий, фалсафий адабиётларни, хусусан марксизм-ленинизм классиклари асарларини, партия ва ҳукуматимизнинг директив ҳужжатларини мустақил ўқиб-ўрганишларини кенг йўлга қўйиш керак. Мазкур асарлар юзасидан махсус зачетлар олиш тартиби жорий этилса, айни муддао бўлур эди.

Суҳбатни штатсиз мухбиримиз Ҳ. ИБРОҲИМОВ олиб борди.

ОБЛАСТЬ СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИДА

ВОЛЖСК АВТОМОБИЛЬ ЗАВОДИНИНГ ОЛМАЛИҚДАГИ ТЕХНИК ХИЗМАТ КЎРСАТИШ СТАНЦИЯСИДА АҲОЛИГА АВТОМАШИНАЛАРНИ РЕАЛИЗАЦИЯ ҚИЛИШ ҚОИДАЛАРИНИНГ ЖИДДИЙ БУЗИЛГАНЛИГИ ТЎҒРИСИДА.

ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ область Совети ижроия комитети қайд этадики, Волжск автомобиль заводининг Олмалиқ шаҳридаги техник хизмат кўрсатиш станциясида давлат ва фонд интизомига риоя қилинмаяпти, совет савдоси қоидалари қўпол равишда бузилмоқда, сансалорлик, сунъий танқислик вужудга келтирилмоқда. Бу эса меҳнаткашларнинг шикоят ва аризаларига сабаб бўлаётир.

Шу нарса маълум бўлдики, фонд интизомига амал қилинмаётганлиги оқибатида область шаҳар ва районларига тенг миқдорда автомобиллар ажратилмаяпти, айрим шаҳар ва районларга эса белгиланган фонддан ортиқча машина бериб юборилмоқда.

Одамлар навбатда турган бўлишларига қарамай (улар орасида Улуғ Ватан уруши иштирокчилари, инвалидлари ҳамда имтиёзга эга бўлган бошқа кишилар ҳам бор), 1985 йилнинг март ойида область савдо бошқармаси бошлиғининг ўринбосари М. Я. Ахмедов ҳамда «АвтоВАЗтехобслуживание» магазинининг собиқ директори Т. К. Комиловнинг кўрсатмаси билан енгил автомашиналарнинг талаб катта бўлган маркалари очиқ савдо йўли билан реализация қилинган.

Бу ерда совет савдоси қоидалари қўпол равишда бузилаётганлиги, харидорларга нисбатан дағал муомалада бўлинаётганлиги ҳамда молиявий интизом бузилаётганлиги тўғрисида область Совети ижроия комитетига ва бошқа органларга кўплаб маълумотлар келиб турипти. Айрим шаҳар ва район Советлари ижроия комитетлари ва область савдо бошқармаси автомашиналарни реализация қилиш қоидалари бузилаётганлиги тўғрисидаги маълумотларга эга бўлганлари ҳолда бу нуқсонга ўз вақтида жиддий эътибор бермадилар, бунинг устига «АвтоВАЗтехобслуживание» иши устидан амалий назоратни уюштириш ўрнига ўзлари фонд интизомини буздилар.

Область Совети ижроия комитети давлат ва фонд интизомини, совет савдоси қоидаларини бузганлиги, сунъий танқисликни уюштирганлиги, автомашиналарни реализация қилишда сансалорликка йўл қўйганлиги учун «АвтоВАЗтехобслуживание»нинг Олмалиқ станцияси директори Н. Бекназаровнинг бундан буён шу лавозимда ишлаши мақсадга мувофиқ эмас, деб топди, материалларни тергов органларига оширишга қарор қилди.

«ВАЗ-2106» маркали автомашинани реализация қилиш юзасидан белгиланган қоидани бузганликлари, автомагазин фаолияти ҳамда совет савдоси қоидалари устидан назоратни сусайтириб юборганликлари учун область савдо бошқармаси бошлиғи А. Т. Йўлдошев билан унинг ўринбосари М. Я. Ахмедовларнинг ўз лавозимларида қолишлари мумкин эмас, деб топилди.

«АвтоВАЗтехобслуживание» станцияси ишида тартиб ўрнатиш юзасидан ўз вақтида зарур чораларни кўрмаганлиги, фонд ва давлат интизомини бузганлиги учун Олмалиқ шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси Г. П. Гладькога виговор берилди.

Фонд интизомига, аҳолига автомашиналарни реализация қилиш қоидаларига амал қилиниши устидан назоратни сусайтириб юборганликлари, танқис молларни сотишда қатъий тартиб ўрнатиш юзасидан тегишли чораларни кўрмаганликлари учун область Совети ижроия комитети савдо бўлими мудири Т. Ю. Ахмедов билан область Совети ижроия комитети область план комиссияси товар обороти бўлимининг бошлиғи Е. И. Шарипинанинг бундан буён ўз лавозимларида ишлашлари мақсадга мувофиқ эмас, деб топилди.

Калинин, Тошкент, Оҳангарон, Чиноз, Оржоникидзе ва Бўка районлари Советлари ижроия комитетларининг эътибори аҳолига область Совети ижроия комитети белгилаган фонддан ортиқча автомашина реализация қилиш тўғрисида қарор қабул қилиш мумкин эмаслигига қаратилди.

ДАЛА ШИЙПОНЛАРИДА

ҲАМ МЕҲНАТ, ҲАМ ДАМ

Тушки дам олиш пайти. Дала шийпони одатдагидан кўра гавжум. Пахтакорлар шу ерда. Уларнинг кайфияти яхши, қувончлари чексиз. Бу ерда Коммунистик район Карл Маркс номли колхознинг Ортиқ Бекенов бошлиқ 7-бригадасида бўлиб, биз ҳам қувончга шерик бўлдик. Бригададагилар севинчининг боиси — 90 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 29 центнердан ортиқ ҳосил кўтарилиб, 263 тонна ўрнига 275 тонна «оқ олтин» биринчи сортларга топширилди. Ҳосилнинг ярмидан кўпи зангори кемаларда териб олинди. Зуҳур Худойберганов, Қангилбой Сеипашев каби механизаторлар, Зулхумор Сайданова, Гулзина Абдуқодирова, Фарида Ўтаева каби чеварлар бригада хирмонига муносиб ҳисса қўшдилар.

— Далада ҳосил кўп. Яна 38 тонна «оқ олтин» терамиз, — дейди бригадир.

Бугун «Муножот» ансамбли пахтакорлар хизматида. Ансамблнинг бадиий раҳбари Баҳринисо опа Пардахўжаева билан суҳбатлашганимизда у шундай деди:

— 24 кишидан иборат ансамблимиз аъзолари кўп болали оналар, меҳнат ветеранлари ва ёшлардан иборат. Қўшиқ, куй ва рақсларимиз дўстлик, тинчлик, меҳнат ва ватанпарварлик мавзуларига бағишланган Қаҳрамон она Шоира Тешабоева, меҳнат ветерани Мунисхон Пўлатхўжаева, колхозчи Қумрихон Мамедова, колхоз агрономи Муқаддам Ҳолмуҳамедова ва бошқалар санъатидан район меҳнаткашлари мамнун бўлаётирлар.

Шу куни Тошкент область «Билим» жамияти лекторларидан бир группаси пахтакорлар ҳузурига ўзларининг лекциялари билан чиқишган эди. Тошкент Давлат Университети доценти, тарих фанлари кандидати Комолиддин Зиётовнинг халқаро аҳволга бағишланган лекцияси дала меҳнаткашларида қизиқиш уйғотди. Тошкент Кибернетика институти ходими Мунира Усмонованинг «Оила ва турмуш» мавзуидаги лекцияси ҳам қизиқиш билан тингланди.

Шу куни колхозчиларнинг самарали меҳнатлари куй ва қўшиқларга, қўшиқлар эса мазмунли лекцияларга уланиб кетди.

М. АХМЕДОВ.

ЧИРЧИҚ шаҳрининг 3-микрорайонида фаолият кўрсатаётган болалар ва ўсмирларнинг «Огонёк» клубига ўн йилдан буён тажрибали педагог-ташкилотчи О. А. Фараджулаева раҳбарлик қилиб келмоқда. Бу ерда болалар ўқишдан бўш вақтларида каштачилик, фото, бадиий безаш сингари турли тўгаракларда қатнашмоқдалар. Суратларда: (чапда) бадиий безаш тўгарагининг раҳбари О. Й. Шилина навбатдаги машғулот пайтида; клубнинг жамоатчилик Совети аъзолари — 20-мактаб ўқитувчиси Ю. Ф. Лихоманов ва шу мактаб пионервожатийси С. В. Алис болалар билан оммавий ўйин ўтказишмоқда.

Р. ШАМСУТДИНОВ фотолари (ЎзТАГ).

ТАНҚИД НЕГА ТАНСИҚ?

Райком ва газета

Ҳаётимизда илдиз отган салбий иллатлар, хусусан, қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилишда йўл қўйилган жиддий хатолар, қўшиб ёзишлар, кўзбўямачиликлар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленумида очиб ташлангандан сўнг камчиликлар ошкора тарзда кўрсатиладиган танқидга маънавий эҳтиёж ортди. Журналистларнинг ҳаётда учраб турадиган салбий ҳодиса ва иллатларни эркин таҳлил қилишлари учун ҳам кенг имкониятлар очилди.

Калинин район **«Ленинчи»** газетаси сонларини варақлаб танқидга аввалдагига қараганда бироз эътибор кучайганлигини сездик. Ўтган ойларда анчагина танқидий мақолалар, фотоайбномалар эълон қилинибди. Буларда хўжалик ишлаб чиқаришини юксалтириш, қишлоқ меҳнаткашларининг турмуш маданиятини ошириш, резерв ва имкониятлардан фойдаланиш, план ва мажбуриятлар, истиқболдаги режаларни амалга оширишга тўсқинлик қилаётган нуқсонларни очиб ташлашга ҳаракат қилинган. Танқидий чиқишлар жойларда аҳволни бироз бўлса-да, яхшилашга ёрдам берди.

Лекин КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленумидан сўнг матбуотнинг танқидий чиқишларига талаб бутунлай ўзгариб кетди. Бериладиган ҳар бир танқидий мақола ва корреспонденцияга ўзак масалалар асос қилиниб олиниши ва у ҳаётий, аниқ мисоллар асосида чуқур таҳлил этилиши зарур. Афсуски, район журналистлари кўп ҳолларда бу талабга риоя қилмаяптилар. Камчилик ва нуқсонлар енгил-елпи, силаб-сийпаб ўтилади. Айрим факт ва нуқсонлар қайд қилинади-ю, бироқ уларнинг келиб чиқиш сабаблари кўрсатиб берилмайди. Шунинг учун ҳам бундай танқидлар «тишсиз» ва юзаки бўлиб қолмоқда.

Танқидий сигналларга жуда кечикиб жавоб олинаяпти. Улар кўп ҳолларда қўл учида, мендан кетгунча қабилида, шунчаки расмият учунгина ёзиб юборилмоқда. Масалан, «Тасодифий одам» (27 май) сарлавҳали корреспонденцияни олиб кўрайлик. Унда «Бўзсув» совхози 2-бўлимидаги жиддий молиявий нуқсонлар ва бунга хўжалик раҳбарларининг лоқайд қараётганлиги очиб ташланган эди.

Ана шу мақолага қарийб уч ойдан сўнг, яъни 18 августда совхоз партия комитетининг секретари Р. Камоловдан жавоб олинди. Қандайдир йўллар билан бригадирликка тайинланиб, ўз атрофига қариндош-уруғларини йиғиб олган, давлат маблағини талон-тарож қилган тасодифий одамга жуда енгил жазо, яъни огоҳлантириш берилган эди. Албатта, бу редакцияни қониқтирмади. Ҳатто райкомнинг аралашуви ҳам хўжалик раҳбарларига кор қилмади. Ниҳоят район прокурорининг қатъий талабидан сўнггина бригадир ишдан олиб ташланди.

1985 йил 31 декабрда босилган «Раҳбарлик суст бўлгач» мақоласида «Текстильшчик» ва «Назарбек» совхозлари клублари иши ўз ҳолига ташлаб қўйилганлиги танқид қилинган эди. Буни қаранг-а, роса саккиз ойдан сўнг танқидий сигналларга район маданият бўлими мудири вазифасини бажарувчи Ҳ. Ҳамидов имзоси билан жавоб хати олинди. Лекин унинг мазмунидан аҳволни яхшилаш учун бирон тайинли чора-тадбир кўрилганлигини англаб олиш қийин эди.

Редакция ходимларининг айтишларича матбуот сигналларига менсимасдан қараётган, жавоб бермаётган ташкилотларнинг рўйхати ҳар 15 кунда район партия комитетига ҳавола қилинар экан. Масалан, шу йилнинг 7 августида райкомга юборилган навбатдаги маълумотда 6 та «индамас» корхона, ташкилот ва муассаса номи санаб ўтилган эди. Бироқ шундан кейин ҳам уларнинг фақат учтаси жавоб юборди. Ўзгариш ва Хонобод қишлоқ Советлари, «Назарбек» совхози раҳбарлари эса ҳамон сукут сақламоқдалар. «Нилуфар боғчасида нима гап» мақоласи чиққандан бери редакциянинг шундоққина биқинида жойлашган халқ маорифи бўлими раҳбарлари «аразлаб» юрибдилар.

Ҳақли савол туғилади. Қани, бу ерда район партия комитетининг кучи ва амалий таъсири? Қани бу ерда редакциянинг ўз позицияси, қатъиятлиги, курашувчанлиги?!

Қишлоқ хўжалиги темасида берилган кўпгина рейдлар тақдири билан на бўлим ходимлари, на редактор қизиқмагандан кейин, текшириш ва чора кўриш учун эслатма хати юборилмагандан сўнг улар бутунлай изсиз қолиб кетмоқда. Қишлоқ хўжалигига оид танқидлар мавсумий характерга эга, то унга жавоб келгунча аҳвол ўзгариб кетиб, актуаллигини йўқотиши мумкин. Шунинг учун текширишга юбориш шарт эмас, деб ўйлабмиз, деб жавоб беришди бизга редакцияда. Бу мутлақо нотўғри фикрдир.

Ҳеч кимга сир эмаски, матбуотнинг танқидий чиқишларига жойларда қандай муносабатда бўлинаётганлигини газетхонлар ғоятда қизиқиш ва синчковлик билан кузатиб борадилар. Бугина эмас, берилаётган жавобларнинг мазмуни, изчиллиги билан миридан-сиригача қизиқадилар ва ана шунга қараб газета ишига баҳо берадилар. Шунинг учун ҳар бир танқид ва сигналга, албатта, вақтида ҳаққоний жавоб олиниши ҳамда эълон қилиниши шарт. Бунинг учун кўпроқ редакциянинг ўзи жон куйдириши, ўз сўзининг қадри ва обрўси учун астойдил курашиши керак. Акс ҳолда одамлар газетага ишонмай, ёзмай, мурожаат қилмай қўядилар.

— Газетанинг бу соҳадаги фаолияти мени қаноатлантирмаяпти, — дейди район партия комитетининг биринчи секретари Юрий Алексеевич Хайдуров, — Редакция журналистлари ташаббус кўрсатиб ишламаяптилар. Кўпинча юқоридан бериладиган кўрсатмани кутиб туришга одатланиб қолганлар. Газета асосан майда-чуйда танқидлар билан ўралашиб қолмоқда. Районнинг социал-иқтисодий ҳаётига оид масалалар четлаб ўтилмоқда. Айниқса бундай муаммолар сабзавотчиликка ихтисослашган бизнинг районимизда тўлиб-тошиб ётибди. Мана, икки йилдирки, сабзавот плани бажарилмайди. Чорвачиликдаги ишларимиз оқсаяпти. Хўжаликларнинг иқтисодий қуввати пасаймоқда. Лекин қолоқлик сабаблари, иқтисодий кўрсаткичлардаги ночорлик батафсил таҳлил этилган ва райкомнинг бюроси муҳокамасигача олиб чиқишга арзийдиган танқидий мақолалар берилганлигини эслай олмайман. Эҳтимол, редакция хўжалик, корхона раҳбарлари билан ўз муносабатининг бузилиб қолишидан чўчиётгандир. Фактлар шундай деб хулоса чиқаришга асос бўлаяпти. Ахир бутун мамлакатимизда жадаллаштириш давом этаётган ҳозирги пайтда газета нима учун ўз ишини қайта қурмаяпти? Бу савол бизни ҳам қизиқтирмоқда.

Райком секретари ҳақ гапни айтди. Лекин ҳақ гапни айтишнинг ўзи билангина рўй берган аҳволни яхшилаб бўлмайди-ку! Газетанинг ғоявий-сиёсий йўналиши, материаллар тематикаси, актуаллиги, таъсирчанлиги билан доимий равишда шуғулланиш, вақти-вақти билан газетанинг ҳисоботини бюро мажлисларида эшитиб, зарур чора ва тадбирлар белгилаш, газета ишини яхшилашга кундалик ёрдам кўрсатиш район партия комитетининг вазифаси-ку!

— Шуғулланаяпмиз, ёрдам бераяпмиз, масалан, 1985 йил декабрида бўлиб ўтган бюро мажлисида газетанинг иши кўриб чиқилди ва жиддий хатога йўл қўйганлиги учун редактор Ҳ. Қаюмовга партиявий жазо берилди. 1986 йил май ойида эса бу жазо олиб ташланди, — пропаганда ва агитация бўлими ходимлари бизнинг эътирозимизга жавобан ўзларини оқламоқчи бўлиб шу фикрни айтишди.

Лекин, афсуски, бюро мажлисида газетанинг фаолиятига оид хусусан, танқидий материалларнинг таъсирчанлигини ошириш масаласи бу йил бирон марта ҳам кўриб чиқилмади. Ваҳоланки, газетада чинакам танқид тансиқ бўлиб қолаётганлиги, унга жойлардаги нотўғри муносабат райкомга яхши маълум.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети III пленумида идеология ходимлари оммавий ахборот ва пропаганда воситалари олдига муҳим вазифалар қўйилди. Хусусан, газеталарда муаммоли, принципиал характерга эга бўлган танқидий чиқишлар қилинмаётганлиги, айрим ҳолларда эса кўтарилган масалалар жойларда тегишли равишда қўллаб-қувватланмаётганлиги алоҳида кўрсатиб ўтилди.

Бу талаб Калинин район партия комитетига ҳам бевосита тааллуқлидир. Район партия комитети ўз органи билан алоқани ҳар жиҳатдан мустаҳкамлаши, газета материалларининг самарадорлиги ва таъсир кучини ошириш устида ғамхўрлик қилиши керак. Ҳар бир танқид аниқ мақсадга йўналтирилган бўлиши ва у хато-камчиликларни тезроқ тугатишга ёрдам бериши зарур.

Бундай мақолаларнинг вужудга келиши ва ёзилишида аввало район партия комитети секретарлари, бўлим мудирлари кўмаклашишлари лозим. Газета халқ хўжалиги олдида турган масалаларни ҳал этишда, қайта қуришни жадаллаштиришда ҳар бир коллективда ташаббускорлик ва активликни ўстиришда қудратли қурол эканлигини унутмаслигимиз керак. У ҳамиша ўткир ва таъсирчан бўлсин учун партиявий раҳбарликни янада кучайтириш зарур.

Н. РИХСИЕВ.

ОЙСАРА Исоқова Бекобод районидаги Мавлонов номли совхознинг илғор соғувчиларидан бири. У съездлар йилида қарамоғидаги 23 бош сигирнинг ҳар биридан 3500 литрдан сут соғиб олишга аҳд қилган. Тажрибали соғувчи айни кунларда ҳам сигирлар маҳсулдорлигини ошириб боряпти. Суратда: О. Исоқова.

М. ҚОРАБЕКОВ фотоси.

ДАВЛАТ МУЛКИ — ДАХЛСИЗ

БИР МИРИ ФОЙДА, УЧ МИРИ ЗИЁН

БУ НАҚЛНИНГ мағзини биров эртароқ чақади-ю, қадамини билиб босади. Бошқа бировлар бошига тушмагунча, бир мири фойда кетидан қувиб, уч мирини қўлдан бой бериб қўйишади.

Бектемир қишлоғида яшовчи Сония Бектемирова, Александр Сунцов, Свердлов номли колхоздан М. Жақаевлар ҳам қинғир йўл билан фойда кўраман, деб уч-тўрт ҳисса ортиқ жарима тўлашга мажбур бўлдилар. Бу қонунбузарлар счётчикни ҳийла-найранг билан тўхтатиб қўйиб, давлат электр энергиясидан фойдаланиб келишган. Район электр тармоқлари идорасининг назоратчилари текинхўрларни ўз вақтида қўлга тушириб, С. Бектемировага 440 сўм 60 тийин, А. Сунцовга 308 сўм 16 тийин, М. Жақаевга 107 сўм 52 тийиндан жарима солдилар. Улар учун кўзбўямачилик, давлатни алдаш пировардида ана шундай шармандалик билан тугади.

У. ҲАМИДОВ,
Ўрта Чирчиқ райони.

БУЛАР СИЗДАН МИННАТДОР

◆ АНИСА Мирзаева Калинин район поликлиникасида терапевт бўлиб ишлайди. Қабулига кирган каттаю-кичикни у ҳамиша синчковлик билан текшириб кўради, сўнгра аниқ диагноз билан даволашга киришади. Ўзининг ширинсуханлиги билан беморлар дардини енгиллатишга, уларнинг кўнглини кўтаришга ҳаракат қилади. Шунинг учун ҳам бу жонкуяр аёлни кўпчилик иззат-икром билан «Доктор опа» деб эъзозлайди.

А. Мирзаева беморларни даволаш билан бир қаторда аҳоли ўртасида профилактик-тушунтириш ишларини ҳам олиб боради. Унинг инсон соғлигини мустаҳкамлаш ва турли касалликларнинг олдини олишга оид лекция ва суҳбатларини кўпчилик қизиқиш билан тинглайди.

Мен А. Мирзаеванинг қўлидан шифо топиб, меҳнат кучоғига қайтган бир қатор уруш ва меҳнат ветеранлари номидан унга миннатдорчилик билдираман.

Ғ. ТОШМУҲАММЕДОВ,
Улуғ Ватан уруши ветерани.

✦

◆ Яқинда биз уч киши бўлиб Тошкент район социал-таъминот бўлимининг путёвкаси билан Бўстонлиқдаги кексалар санаторийсида даволаниб қайтдик. Қурувчилар санаторийнинг янги корпусини фойдаланишга топширишибди. Илгари бу ерда 200 нафар киши дам олган бўлса, эндиликда уларнинг сони 400 нафарга етмоқда. Санаторийда малакали врач ва ҳамширалар, бошқа медицина ходимлари уруш ва меҳнат ветеранлари, шахсий пенсионерларнинг соғлиғини мустаҳкамлаш йўлида самарали меҳнат қилишмоқда. Бу ерда физиотерапиянинг энг сўнгги ютуқлари кенг қўлланилмоқда. Умумий ва парҳез таомлар турини кўпайтиришга, уларнинг сифатини оширишга катта эътибор берилмоқда. Биз бунинг учун санаторий маъмуриятидан беҳад мамнун бўлдик, шифокорларга чин юракдан раҳматлар айтамиз.

С. КОМИЛОВ,
пенсионер.

Хатлар «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» назоратида

ТЕКШИРИШЛАР, НАТИЖАЛАР, ЧОРАЛАР

Бир группа ота-оналар редакцияга йўллаган мактубларида Чиноз районидаги «Партия XXIV съезди» совхозининг «Коммунизм» участкасидаги болалар боғчасининг мудираси М. Ережапова болалар ҳақига хиёнат қилаётганлиги хабар қилинган эди.

Ушбу хат юзасидан Чиноз район халқ контроли комитетининг раиси Т. Ботировдан жавоб олинди. Унда хат бўйича боғчага бориб текшириш ўтказилганлиги айтилади. Текширишда боғча мудираси эгри қўллиги тасдиқланган. М. Ережапова ишдан бўшатилди.

* * *

Октябрь райпишчеторгига қарашли 21-магазинда харидорлар ҳақига хиёнат қилиниб, ҳам тарозидан, ҳам тийиндан ўмарилаётганлиги ҳақида II группа инвалиди А. Усмонов редакцияга шикоят хати йўллаган эди.

Хат юзасидан Октябрь райпишчеторги директори вазифасини бажарувчи Ғ. Боймуҳамедовдан редакцияга жавоб келди. Шикоят хати бўйича торгда текшириш ўтказилган. Унинг натижалари барча магазин мудирлари, 21-магазин коллективи иштирокида муҳокама қилинган. Коллектив ўртасида тарбиявий ишларни ва сотувчилар устидан назоратни бўшаштириб юборгани учун магазин мудири М. Аъзамова огоҳлантирилган ва бир ойлик мукофот пулидан маҳрум этилган. Сотувчилардан М. Эргашев ва К. Исмонловлар ҳақидаги материаллар савдо бўлимининг ўртоқлик судида кўрилган. Ўртоқлик судининг қарори билан М. Эргашев сотувчиликдан 3 ой муддатга кичик сотувчиликка туширилган. К. Исмонловга эса жарима солинган.

* * *

«Тошкент ҳақиқати» газета редакцияси ҳузуридаги жамоатчи Совет қабулхонасига М. Сафьянов ариза билан мурожаат қилган эди. Ушбу ариза юзасидан область социал таъминот бўлимининг сектор мудири А. Акбаров хат авторига қуйидагича тушунтириш берди: КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг 1978 йил 10 ноябрда эълон қилган 907 сонли «Улуғ Ватан уруши қатнашчиларининг моддий турмуш шароитларини янада яхшилаш бўйича тадбирлари ҳақида»ги қарорига мувофиқ Улуғ Ватан уруши қатнашчилари шахсий уй-жой қуриш ва уй-жой қурилиши кооперативлари учун процентсиз ссуда олиш ҳуқуқига эга. Уй-жой қуриш учун процентсиз ссуда олган Улуғ Ватан уруши инвалидларига шунингдек бу уйларни капитал ремонт қилиш, уларни газлаштириш, водопровод ҳамда канализация тармоқларига улаш учун ҳам процентсиз ссуда олиш ҳуқуқи берилади. Шунингдек, КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг 1975 йил 18 апрелдаги «Улуғ Ватан уруши инвалидлари ва ҳалок бўлган ҳарбий хизматчилар оилалари учун қўшимча имтиёзлар тўғрисида»ги қарорида Улуғ Ватан уруши инвалидлари ва улар билан бирга яшайдиган оила аъзолари, шунингдек, ҳалок бўлган ҳарбий хизматчи — боқувчисини йўқотганлиги учун пенсия оладиган оилаларга иситиш, водопровод, газ, электр энергиясидан фойдаланганлиги учун белгиланган ҳақни 50 процентини миқдорида тўлайдилар.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг Буюк Ғалабанинг 40 йиллиги шарафига 1985 йил 1 майдаги «Улуғ Ватан уруши қатнашчилари ва ҳалок бўлган ҳарбий хизматчилар оилаларининг моддий турмуш шароитларини янада яхшилаш чоралари тўғрисида»ги қарорига мувофиқ коммунал хизматлари учун шунингдек, дорилар ва уй-жой майдони учун ҳақ тўлаш бўйича юқоридаги имтиёзлар умумий касалланиш, меҳнат жароҳати ва бошқа сабаблар оқибатида инвалид деб тан олинган Улуғ Ватан уруши қатнашчиларига ҳам берилади.

ТОШКЕНТ шаҳридаги 109-мактабда дарсдан ташқари машғулотлар ўтказиш, болаларни турли тўгаракларга жалб қилиш ишлари яхши йўлга қўйилган. Айниқса, «Санъат байрами» кўрик-конкурсларида фаол қатнашиб келаётган мактаб хори қўлга киритаётган ижодий ютуқлар анча салмоқли бўлаётир. 60 ўқувчидан иборат бу ҳаваскорлик коллективининг ташкил этилишида бош-қош бўлган музика ўқитувчиси Саломат Иминова машғулотларни қизиқарли ва мазмунли бўлишига интилади (юқорида).

Мактаб кутубхонаси қошида ишлаб турган китобларни таъмирлаш тўгараги фаолияти ҳам эътиборга лойиқ. Бу ерда кутубхоначи Машкура опа Эргашева раҳбарлигида ўқувчилар йиртилган дарслик ва бошқа хил адабиётларни қайта тиклайдилар (пастда).

Р. АЛЬБЕКОВ фотолари.

НАЙ НАВОЛАРИ

ҲАЛИМЖОН ёшликдан найга қизиқди. Акаси Ражаббой унча-мунча куйларни машқ қилиб турарди. Мактабдан келиши биланоқ токчада турган найни олардида, машқ қилишга астойдил киришарди. Радиодан таниқли созанда Саиджон Калонов, Аюб Қодировлар чалган куйларни бутун вужуди билан тинглар, бу наволар унинг қалбини бутунлай ром этиб, санъатнинг сеҳрли оламига етакларди.

Ўрта мактабни муваффақиятли тугалланган Ҳалимжон ҳаётини санъатсиз тасаввур этолмаслигини англади. У Тошкентдаги Ҳамза номли музика билим юртида ўқий бошлади. 1958 йилда бу ерда халқ чолғу асбоблари оркестри факультети най бўлимини тамомлаб, «Баҳор» Давлат халқ рақс ансамблида созанда сифатида меҳнат фаолиятини бошлади. Кўп ўтмай мустақил ишга таклиф қилинди: «Меҳнат резервлари» ҳаваскорлар тўгарагида музика раҳбари бўлди.

1961 йил. Най чалишда тинмай изланаётган Ҳалимжон Жўраев республика радиоси қошидаги халқ чолғу асбоблари оркестри сафига қўшилди. Шундан бошлаб унинг ижоди қишлоқ ҳаёти билан мустаҳкам боғланди. Бугунги кунда у яратган куй-қўшиқлар эфир орқали республикамизнинг энг чекка жойларида — яйловлар, пахта далалари, фермалар, шийпонларда янграмоқда. Дони Зокиров, Саиджон Калонов, Комилжон Жабборов, Фахриддин Содиқов, Ғанижон Тошматов сингари устозлар билан бирга ишлаш, улар яратган катта ижод мактабида сабоқ олишдек бахтга эришган санъаткор оддий меҳнаткашлар ҳамдамига айланди. «Ёввойи чоргоҳ», «Хайр энди», «Субҳидам», «Чўли ироқ», «Чаман ялла», «Фарғонача» сингари халқ куйларини маромига етказиб чалганда дилларни завқ билан тўлдирди. У оркестрда соз чалиш билан бир вақтда ишдан ажралмаган ҳолда Тошкент Давлат консерваториясида таҳсил кўрди.

Етук созанда ва бастакорлар билан биргаликда меҳнат қилиш, қайноқ ижодий муҳит, консерватория сабоқлари Ҳалимжоннинг баркамол санъаткор сифатида шаклланишида катта роль ўйнади. У тинмай изланиб, Мардон Насимов, Матниёз Юсуповларнинг най учун ёзган пьесаларини, «Ёввойи ушшоқ», «Фарғона тонги» каби музика асарларини тайёрлашда оркестрга жўровоз бўлди. Бугунги кунда бу асарлар радио фонотекасининг олтин фондига айланиб, эфир тўлқинларида тез-тез янграб туради. Айниқса, ансамбль жўрлигида ўзи мустақил ижро этган «Сабо келур», «Галдир-1», «Отмагай тонг» сингари ўнлаб куйлар санъаткорни моҳир найчи сифатида кўпчиликка танитди.

САНЪАТКОРЛАР ДАВРАСИДА

Кейинги йилларда Ҳалимжон Жўраев нафақат созанда, балки бастакор сифатида ҳам мухлислар ҳурматини қозонди. Унинг ижодига назар ташлар эканмиз, оркестр учун ёзилган поэма-рапсодияси, «Пахтакорлар довруғи», «Олтин япроқ», «Чаманга ўзинг бошла», «Қизларимиз довруғи», «Қуёшли элим», «Пахта ғазали», «Кечмас», «Тошкентим», «Хаёл», «Ўртанур», «Замонамни куйлайман», «Мен сизни кутдим» каби ўнлаб асарлари қалбимизни мафтун этади.

Ҳалимжон Жўраев «Ўртар» қўшиғига куй басталаган ижодкорки, буни кўпчилик билмаслиги ҳам мумкин. У музика ёзган қўшиқларни Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар Малоҳат Дадабоева, Ҳадя Юсупова, солистлардан Ғанижон Ваҳобов, Матлуба Дадабоева, Султонпошша Ўдаева, Баҳромжон Усмонов, Абдулла Бозоров, Холмурод Зарипов сингари хонандалар эҳтирос билан куйлашади. Унинг ижоди маҳсули бўлган куйларни рубобда Тоҳир Ражабий, қўшнайда Мирзашариф Мирбаротовлар ҳам ижро этишмоқда. Радио тўлқинлари ва телевидение экранида у яратган куй ва қўшиқлар тез-тез янграб, кўпчиликка манзур бўлаётир.

Ҳалимжон Жўраев профессионал қўшиқчи ҳамдир. У илк бор «Кулишган қизларга» қўшиғи билан танилди. Кейинчалик унинг репертуаридан «Ҳайрон айладинг», «Бир умр», «Ўхшамас», «Боғларим», «Гилос», «Бу кўнгил» сингари 30 дан ортиқ асар мустаҳкам ўрин эгаллади. Санъаткор ўз қўшиқларида ўлкамиз гўзаллигини, қишлоқ кишилари, айниқса, бободеҳқон жасоратини, севган-севишганлар бахтини мадҳ этади. Мана, у бир неча йилдирки, Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш Давлат комитетининг халқ чолғу асбоблари оркестрида найчи бўлиб ишлаб келяпти.

— Менимча, — дейди Ҳалимжон Жўраев, — санъаткор томошабин қалбига ўз сўзи, куй-қўшиғи билан мустаҳкам кўприк солиши керак. Санъатсевар халқимизга баҳоли қудрат хизмат қилиб келаётганлигимдан бахтиёрман...

Ҳа, Ҳалимжон Жўраев санъатимизнинг оддий бир жонкуяри сифатида баракали ижод қилиб, томошабинлар ҳурмат-эҳтиромини қозонаётир. 1962 йилда Хельсинкида ўтган ёшлар ва студентларнинг VIII Жаҳон фестивалида созанда сифатида қатнашди. 1973 йилда Сурия Араб Республикасига Ўзбекистондан борган йирик ансамблга раҳбарлик қилди. Болгарияда ўтказилган Ўзбекистон санъати кунларида иштирок этди. Ватанимиз пойтахти Москвада, Белоруссия, Озарбайжон, Қозоғистон, Тожикистон республикаларида бир неча бор бўлиб, декада программаси концертларида ўз истеъдодини намойиш қилди.

Созандалик қилиш, куй басталаш, қўшиқ айтиш чексиз машаққатлардан иборат завқ— изланиш демакдир. Ана шу эзгу изланишлар йўлидан бораётган, янада юксак довонлар бўсағасида турган санъаткорга ижодий зафарлар тилаймиз.

О. ТИЛОВБЕРДИЕВ.

АХБОРОТ
ОБЛАСТИМИЗ ЯНГИЛИКЛАРИ

КОЛХОЗ МАДАНИЯТ САРОЙИ

Тошкент районидаги К. Маркс номли колхоз идораси яқинида маданият саройи ишга тушди.

Бу ерда хўжалик меҳнаткашлари бўш вақтларни мароқли ва мазмунли ўтказишлари учун барча шароитлар яратилган. Саройда бир йўла бир неча тўгарак иш бошлади. Маданият ўчоғида 500 кишига мўлжалланган томоша зали ҳам мавжуд. Яқин кунларда бу ерда кино аппаратуралари ўрнатилиши назарда тутилган.

Яқинда бу ерда расмлар кўргазмаси очилди. Экспозиция «Ўзбекистон рассомлари тинчлик учун курашда» мавзусига бағишланди.

БОЛАЛАР СТУДИЯСИ

Кончилар шаҳри Ангрендаги расмлар галереяси Ўзбекистон ССР халқ рассоми В. Уфимцев номи билан аталади.

Ранг-баранг картиналардан иборат бу кўргазма залида кўпгина таниқли мўйқалам усталарининг асарлари намойиш қилинмоқда.

Галерея эндиликда ҳаваскор рассомлар билан айниқса гавжумлашмоқда. Тасвирий санъатга ихлос қўйган ёш истеъдодлар бу ерда расм чизиш билан тажрибали рассомлар раҳбарлигида шуғулланмоқдалар.

Болалар тасвирий санъати студияси аъзолари Ангрен шаҳрининг 40 йиллигига бағишлаб тематик расмлар яратиш устида иш олиб бордилар. Яқинда ана шу ижод намуналарининг 120 таси экспозицияга қўйилди.

С. ОДИЛОВА.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

«РОМАНТИКА»НИНГ КАТТА ИМКОНИЯТИ

«РОМАНТИКА-201-2-СТЕРЕО» РАДИО УСКУНАСИ СТЕРЕОФОНИК МАГНИТОФОН, ЭЛЕКТРОПРОИГРИВАТЕЛЬ ВА УСИЛИТЕЛНИ ЎЗИДА МУЖАССАМЛАШТИРГАН.

«Романтика-201-2 стерео» ўзининг ва ташқи электропроигривателн, микрофон, овоз ёзувчи мослама, радиоприёмник, телевизор, радиотрансляция тармоғидан музика асарларини кўчириб олади;

магнитофон ва граммофон ёзувларини юксак сифатли овозда эшиттиради;

программаларни бошга илинадиган стереофоник телефонлар ёрдамида тинглаш.

ёзиб олинаётган программаларни бир вақтда эшитиб бориш мумкин.

АСОСИЙ ТЕХНИК КЎРСАТКИЧЛАРИ:
юқори қуввати 2х10 ВТ, электр кучланиши бўйича эшиттириш частоталари диапазони — 40-18000 Гц, гармоник коэффициенти — 0,7 процентдан ошмайди, ЭПУ дискининг айланиш частотаси — минутига 45,33,3 марта айланади, 2 дона 10 АС-207 — акустика системаси, озиқланиш кучланиши — 220 Вольт, габарити 450х430х350 мм, акустика системаларисиз оғирлиги 28 килограммдан ошмайди.

Баҳоси — 478 сўм.

«УЗКУЛЬТТОРГ»НИНГ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЛАРАРО БАЗАСИ

МАВСУМБОП ПОЙАБЗАЛЛАР

КАЛТА ҚЎНЖЛИ БОТИНКАЛАР — КУЗ МАВСУМИДА КИЙИШ УЧУН ҚУЛАЙ ПОАБЗАЛЛАРДИР.

ТОШКЕНТДАГИ 1-ПОЙАБЗАЛ ФАБРИКАСИ

барча ёшдаги эркакларга мўлжалланган енгил, чиройли, қулай бўлган калта қўнжли ботинкаларни ишлаб чиқармоқда.

Ўғил болалар учун: жигарранг ва қора тусли хромдан бичилган таглиги енгил полиуретанли. Баҳоси 8 сўм 70 тийин.

Эркаклар учун: ҳар хил тусдаги хромдан бичилган, таглиги чарм рангига мос полиуретандан ишланган.

Баҳоси — 28 сўм.

Ўғил болалар калта қўнжли ботинкалари «Болалар дунёси» чакана савдо фирмасининг магазинларида, эркаклар ботинкалари эса ЦУМ, ГУМ, «Чилонзор» савдо марказида сотилмоқда.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ЕНГИЛ САНОАТ МИНИСТРЛИГИНИНГ МАРКАЗИЙ ЛОЙИҲА КОНСТРУКТОРЛИК-ТЕХНОЛОГИЯ БЮРОСИ (телефон 41-54-21).

ОЛМА—САЛОМАТЛИК МАНБАИ

Олимларнинг таъкидлашича мунтазам равишда олма истеъмол қилган киши бардам-бақувват бўлади.

Олма овқат ҳазмини яхшилайди, киши танасидаги зарарли иллатларни йўқотади. Олма — турли хасталиклар грипп, шамоллаш, витаминсизлик ва бошқа дардлардан фориғ бўлишда ёрдам беради.

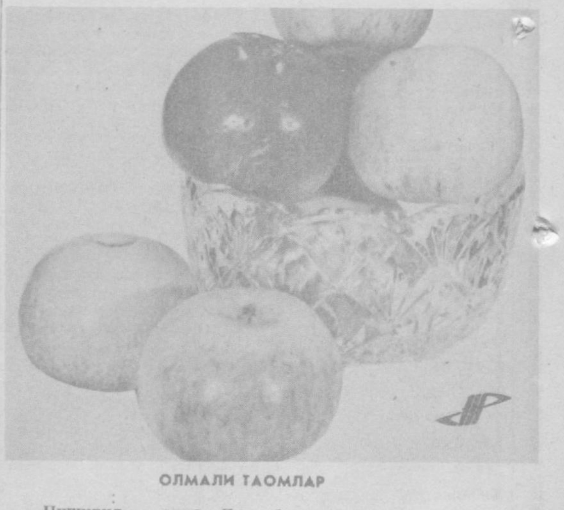

ОЛМАЛИ ТАОМЛАР

Пиширилган олма. Етилиб пишган олманинг ўртасини олиб ташлайсиз, товага озгина сув солиб олмани қўясиз. Олма ўртасига тўла ош қошиғида шакар солиб, духовкада 30 минут пиширасиз.

Олма малҳами: Буни тайёрлаш учун 1 дона тухум оқи, 1 ош қошиғида шакар ва 4 дона олма олинади. Олманинг мағзи эзилтириб пиширилади. Тухумнинг оқи кўпчитилиб оҳиста олмага аралаштирилади.

Бу таом жигар, юрак-томир, ошқозон хасталикларига шифодир.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ АГРОСАНОАТ КОМИТЕТИ (телефон 56-34-12).

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ (телефон 45-37-27).

Фан-техника оламида

СУВ ОСТИ ХАЗИНАЛАРИ

Денгизлар ва океанлар тубида чексиз минерал бойликлар ётипти. Бу хазиналар турли мамлакатлар олимлари ва корчалонлар доирасини тобора кўпроқ ром қилмоқда. Бироқ сув остидаги бу хазиналарга бориш осон иш эмас. Бунинг устига жуда қимматга тушади. Бундай қийинчиликларни қандай енгиш мумкин?

Франциянинг Тулон шаҳридаги миллий денгиз институти мутахассислари бу муаммони ҳал қилиш усулларидан бирини амалга оширишга киришдилар. Улар денгиз тубида сочилиб ётган металл конкрециялярини қазиб олишнинг ярим автоматлашган системасини ишлаб чиқмоқдалар. Уларни кемага кабель билан боғланган робот териб олади. Роботнинг ўзи конкрецияларни денгиз тубидан 200 метр баландликда турувчи махсус платформага етказиб беради. Бу платформадан эса насослар ва узунлиги 5 минг метрли трубопроводлар ёрдамида кема бортига узатилади.

Ҳисоблашларича бу усул билан конкрецияларни қазиб олиш ўн йилдан сўнг иқтисодий жиҳатдан фойда бўлади. Франция 2000 йилга келиб шу йўл билан ўзининг никелга бўлган эҳтиёжининг ярмини ва кобальт ҳамда марганецга бўлган талабини тўла қондириши мумкин.

СОПОЛНИНГ НОЁБ «КАСБИ»

Америкалик мутахассислар янги сопол материаллари яратишга кўпроқ эътибор бермоқдалар. Масалан, «Нортон» фирмаси қирқувчи асбобларга қўшимчаларни босим остида зичлаштирилган кремний нитридидан тайёрламоқда. Улар ёрдамида ниҳоятда қаттиқ қотишмаларга ҳам ишлов бериш мумкин.

Синовлар давомида бундай қўшимчалар оддий кремний нитридли қўшимчаларга нисбатан анча узоқ вақт хизмат қилиши аниқланди. Фармацевтика, озиқ-овқат ва химия тармоқларида, биология лабораторияларида суюқликлар ва газларни тозалаш учун микрофильтрлар алюминийнинг ниҳоятда соф оксидидан тайёрланмоқда. Бундай фильтрлар оқсилни ўтказади, микроорганизмларни тутиб қолади, химиявий чидамли бўлиб, ҳозирги вақтда қўлланилаётган мембран фильтрларига нисбатан узоққа чидайди.

Бошқа фирмалар электр ўтказувчи, иссиқдан кенгаювчи, ниҳоятда қаттиқ, иссиқлик таъсирига чидамли хусусиятлари бўлган керамика материалларини ишлаб чиқмоқдалар. Сополдан тайёрланган деталлар турбиналар, лазер, пайвандлаш аппаратлари, космик техникада ҳам ишлатилмоқда.

Жанубий-ғарбий тадқиқот институтида (Сан-Антонио) цирконий ва кремний нитриди асосида юқори ҳароратда бироз ишқаланиш коэффициентига эга бўлган керамика яратилди. Бу материалдан бир цилиндрли дизель двигателининг моделини тайёрлаш назарда тутилмоқда.

МАТЕМАТИК ПРОГРАММАЛАР

ПАХТА чигити сифатини аниқлаш мақсадида ишлаб чиқилган рентгенографик метод ўзига кенг йўл топди. Экиш учун энг соғлом чигитларни танлаб олиш имконини берадиган ана шу усулни яратиш устида комплекс иш олиб борилди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси электроника, Ўсимликлар экспериментал биологияси институтлари билан Бутуниттифоқ пахтачилик илмий-текшириш институти олимлари ҳамкорлигида амалга оширилган бу янгилик математик программаларни ишлаб чиқиш имконини берди. Кўп ҳажмдаги чигитларнинг ўта соғломлигини бир неча секундларда узил-кесил аниқлаб берувчи мазкур программалар Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Кибернетика институтида яратилди. Илмий муассаса олимлари экишга тайёрланадиган сифатли чигитларни жуда қисқа муддатларда ажратиб беришга мослаштирилган аппаратлар комплекси устида ҳам жиддий иш олиб бормоқдалар.

А. АЛИЕВ.

ОЛТИ ЁШЛИЛАР УЧУН

Тошкент қишлоқ хўжалиги машинасозлиги заводида тайёрланаётган болалар мебелига бўлган талаб ортиб бормоқда.

Яқинда республика Маориф министрлигидан болалар стулчалари учун катта буюртма олинди. Бу стулчалар махсус синфларга — 6 ёшли ўқувчилар билим оладиган дарсхоналарга ўрнатилади.

«Ташсельмаш» маркаси босилган мебелларнинг РСФСР, Озарбайжон, Грузия, Туркманистоннинг қатор шаҳарларига жўнатилаётганлиги диққатга сазовордир.

Ю. ЧЕРНОГАЕВ.

• СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ

АКТЁР, ОЛИМ, ШАХМАТЧИ

М. МУҲИДДИНОВ ТАҲРИРИ ОСТИДА

3-САЙР

Кўпгина тенгқурлари каби болалигида у актёр бўлишни, театрни ҳавас қиларди. Ёлғиз қолгач, у бахтини шу соҳада синаб кўрмоқчи бўлди. Инчунин театр оламида насл-насабнинг аҳамияти йўқ ҳисоби эди. Бунда бошқача қонунлар ҳукм сурарди.

Говард Стаунтон (1810 йилда) никоҳсиз туғилган бола бўлган. Онаси эрта ўлиб кетиб, бола дастлабки қадамлариданоқ қаровсиз қолган эди. Бўлажак тож кийгизиладиган чемпион, йирик шекспиршунос, шахмат ривожига улкан улуш қўшган инсоннинг болалик ва ўспиринлик чоғлари ана шундай бадбахтлик билан кечган эди.

Нима ҳам бўлади-ю, Говард машҳур трагик Эдмонд Кин билан учрашиб қолади. Кин ёш дўстининг актёр бўлиш орзусида юрганини англаб, унга ёрдам беришни ваъда қилади. Ҳақиқатан ҳам у Говард театрга жойлашиб олиши учун кўмаклашди.

Кин билан бўлган дўстликнинг бошқа томони ҳам бор эди. Кин шахматни севарди, улар театрдаги танаффус пайтларида саҳна орқасига ўтиб олиб, «жанг» қилардилар.

Саҳна фаолияти Стаунтонга шуҳрат келтирмади. У эса шуҳратталаб эди. Борди-ю, ўзини журналистикада синаб кўрса-чи? Бунда ҳам ном чиқарса бўлади-ку! Шу алпоз Стаунтон репортёр бўлиб олади.

Бўлғуси мақолаларининг қаҳрамонларини топаман деб юриб, Стаунтон бир куни шахмат клубига кириб қолди. У ерда ҳукм сураётган шахмат санъатига бўлган чуқур ҳурмат вазияти уни лол этди. Кўп ўтмай шахмат жангларининг фаол иштирокчисига айланиб қолади. Лекин ўз табиатига кўра максималист эканлигидан, иккинчи даражадаги шахс бўлиш, турган гапки, уни қониқтирмасди. Стаунтон ажабланарли қатъият билан мақсад сари интилди. У нафақат улкан меҳнатсеварлиги, балки иродаси, қунту матонати билан ҳам ажралиб турарди. Кўнгли унга худди шу шахматда у ўзини кўрсата олиши, ўз ўрнини топиши мумкинлигини шипшитиб турарди.

Унинг маҳорат зинапояларидан чиқиб бориши асло бемашаққат бўлмади, кўп марталаб муваффақиятсизликлар аламини тортди. Лекин улар Стаунтонни белни янада маҳкамроқ боғлашга ундади. 30-йилларнинг охирига келганда шахмат кучи жиҳатидан у энди Англиянинг энг яхши мастерларидан қолишмасди...

1840 йилда Стаунтон шахмат журналига асос солади, бошқа журналларнинг шахмат рубрикаларига мутасаддилик қилади, ўзининг машҳур шахмат дарслигини (1847) чоп этади.

Шундай қилиб, Англияда унга кучи етадиган шахматчи қолмаган эди. Лекин у жаҳоннинг энг кучли шахматчиси деган шуҳратга эришишни орзу қиларди. 1843 йили Париждаги машҳур «Режанс» қаҳвахонасида ўтказилган «буюк шахмат жанги»да Франциялик Сент-Аманни ишонарли ҳисобда енгиб чиққан Стаунтон ниятига етди: у — жаҳоннинг биринчи шахматчиси бўлди. Бу машҳур инглиз шахматчисининг спорт чўққиси бўлган эди. Унинг шахмат кучи аста-секин пасая борди.

1851 йилда Лондонда шахмат тарихида биринчи халқаро турнир ўтказилди. Бунинг ташкилотчиси ҳам Стаунтондир. У умрининг қолганини буюк Шекспир ижодиётига бағишлашга қарор қилди. Унинг бу фаолияти ҳам юксак баҳоланди.

Стаунтон 1874 йил 22 июнда вафот этди.

Унинг ижодидан битта намуна келтирамиз.

СЕНТ-АМАН — СТАУНТОН

Бу икки машҳур шахматчи ўртасида 1843 йили Парижда ўйналган матчнинг 21-партиясида фарзин гамбити қўлланиб, қоралар (Стаунтон)нинг 32-юришидан кейин шундай вазият юзага келган эди.

Сифат қурбони эвазига қоралар оти учун d5 хонаси, b7 даги фили учун очиқ диагонал ва ҳимояланган йўли очиқ c4 пиёдасига эга бўлади.

Ўйин шундай давом этган эди.

33. Крg1 Kh5 34. Фd2? f5! 35. f4. Kg3 36. С:c4 dc 37. Фb2 Лg6 38. Кс3 Ке4! 39. Ле2 Лg6 40. Лd1 K:c3 41. Ф:c3 Cf3 42. Лde1 С:e2 43. Л:e2 Фe7 44. Фb2 Ле6!

Қоралар партиянинг якунловчи қисмида жудаям аниқ ўйнамоқда. Улар моддий ютуққа берилиб кетмай, рақиб қароргоҳидаги оқ хоналарнинг заифлигидан фойдаланиб, тазйиқни имкони борича кучайтирмоқда.

45. Крf2 Ле4 46. Фа2 Крf7 47. g3 Фb7!

Қоралар оқ фарзин бостириб келадиган хоналарни ўз назоратига олар экан, кези келганда Ле4 — е8—а8 ҳамда фарзинини h1 га йўналтиришни кўзда тутмоқда.

48. Фа3 Ле8 49. Фе3 Фh1.

50. h4 g5! 51. Фе1 Фh2+ 52. КрF1 (52. Крf3 g4 дан кейин ғалати мот юзага келарди) 52... Фh3+ 53. Крg1 Фg4 54. hg.

Шу ерда қоралар ажойиб бир юриш қилиб, оқларни буткул ночор аҳволда қолдиради. Буни топиш ўзингизга ҳавола, азиз шахмат мухлислари. Бундан ташқари, кураш жараёнини бошдан-оёқ мустақил таҳлил қилиш ҳам мароқлидир.

МУСОБАҚАЛАР, УЧРАШУВЛАР

АВВАЛГИ ДОВРУҒ ҚАНИ!

● Тошкентлик баскетболчилар бир вақтлари мамлакат чемпионати олий лигасида муваффақиятли қатнашиб, мухлисларини бир неча бор мамнун этган эдилар. Лекин афсуски мухлислар учун бундай қувончли дамлар хотира бўлиб қолди. Ҳозирда республикамиз спорт шарафини ҳимоя қилаётган Тошкентнинг Армия спорт клуби баскетболчилари биринчи лигада яхши ўйнай олишмаяпти. Улар жадвалнинг пастки поғонасидан учинчи ўринда боришмоқда. Умуман республикамизда энг оммавий спорт турларидан ҳисобланган футбол, баскетбол, волейбол турлари бўйича қатнашаётган командалар ёмон ўйин кўрсатишмоқда.

ЗОНА БИРИНЧИЛИГИДА ҚАТНАШИШАДИ

● ЯНГИОБОД шаҳрида баскетбол бўйича қизлар ўртасида Бутуниттифоқ саралаш турнири ниҳоясига етди. Бунда Днепропетровск, Волгоград шаҳарлари, Ўзбекистон, Озарбайжон, Тожикистон ва Туркманистон республикалари терма командалари қатнашди. Дастлабки уч ўринни эгаллаган Ўзбекистон, Днепропетровск ва Волгоград командалари келаси йил январь ойида ўқувчиларнинг таътил кунларида ўтказиладиган СССР биринчилигининг зонал мусобақаларида қатнашиш ҳуқуқига эга бўлишди.

Редактор Н. НАСИМОВ.

Театр

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 13/XI да Отелло, 14/XI да Юлдузли тунлар.

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «ЙИРТҚИЧ ҲАЙВОНЛАР» аттракционининг хайрлашув гастроллари 15/XI да 16. 19.00 да.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
/«Ташкентская правда»/
ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ОБКОМА КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА И ОБЛАСТНОГО СОВЕТА НАРОДНЫХ ДЕПУТАТОВ

БИЗНИНГ АДРЕС: 700083, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

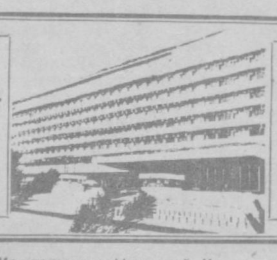

Редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748, масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750, БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар — 334048, 325354; партия турмуши — 325778; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325556; қишлоқ хўжалиги — 325647; пропаганда — 337010, 325749; совет қурилиши — 325733; маданият — 325767; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325645; тунги навбатчи — 325553; эълонлар бўлими — 325727.